

ՐԱՅՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԻՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ ԿԻՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Կիւնահ վե Բեգարեք	Յ. Գ. Գ.	457
Թապիաք վե Ասկւ	Յ. Գ. Գ.	459

ԱԶՎԱԼ Ը ՀԱԶԸՐԷ

Պողազըն Աչըլմար		461
Բուսիս վե Թիւրքիս		461
Աւեյիսկ Միլլի Բիլիս		462
Մր. Թ. Սթէս		463

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

Ումուր ը Մհարիֆսկ Թեպիլն	ՓՐՕՅ. Յ. Ս. ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ	464
Գարիկիշսկն	ՎԵՐ. Յ. Գ. ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ.	466
Նիշիլն Սիւֆիս Էսիյորլար	ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԱՇԵԱՆ	468

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Սիւաղլարս Ճեփսպ	ՄԱՐԿՈՍ	470
---------------------------	------------------	-----

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻ

Մուգսսսկս Աշիվ		472
Պիր Ասկւ Նե՝ Տիր		474

ԳԻԼԻՍԷԼԷՐՏԷՆ

Պրուսս Գաւ. Մեճիսկն Բիլիսկերե		475
---	--	-----

ՍՕՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ		476
------------------------	--	-----

ՆՈՒՍԻՄԻ 30 ՓԱՐԱ

Տ Է Ր Ի Ս Ա Ա Տ Է Թ

Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

«وهنا» ارمی الحروف ترجمه هفته در صاحب امتیاز و مدیر مسؤولی اوحانس کیرکوریان

ԲԱԶՆԻԻՄԱ

Ուսման և իմթիլիւնի վե միասին և մենայն

3. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՇԵՐԱԽԻՐ. — Պիր սէնէլիք ապօնէ պետէլի Մէմալիքի Օսմանիլէ իշխն իքի մէհի-
տիլէ վէ մէմալիքի էնէպիլէ իշխն 2 տօլար, եախօտ 8 շիլին, եախօտ 10 ֆրանգ տըր:
Պիր նուսիլէսի իւշ մէթալիք տիր:

ԻԼԱՆԼԱՐ մուվաֆըզ ֆիյաթլա գապուլ օլունուր:

ԱՏՐԷՍ. — Պիլ ճիւմլէ մուխապէրաթըն աթիտէքի ատրէսէ կէօնտէրիլմէսի լազըմ տըր:

در سعادت آمريقان خاند

Rev. H. K. Krikorian

ՎԵՐ. 3. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Bible House,

ՊԱՅՊԼ ՇԱՌԻՍ

Constantinople

ՏԷՐԻՍՍԱՍՏԷՐ

TURKEY

“ԲԱԶՆԻԻՄԱ” ՆԸՆ ԻԼԱՆԼԱՐԸ

1. Բաննիւմանըն Ամէրգատա եալընըզ մէսուլ աճէնթի Նիւ Եօրգատա Messrs.
S. Telfeyan et Co. (114 Fifth Ave. New York City.) տըրլար: Պիլճիւմլէ նըփարըշլար
վէ ապօնէ պետէլիքի միւմալիլէյի էֆէնտիլէրէ կէօնտէրիլրսէ տէրնալ պիլզէ եէ-
թիլիլ: Ճէնուպի Ամէրիգատա պուլունան ապօնէլէրիմիզ տախի քէնտի հիսապլարընը
թէլֆէեան էֆէլէրլէ թէսվիլէ էտէրլէրսէ պիլզէ տահա սուհուլէթլի օլուր:

2. Թիւրքիատա պիլզէ տօլրուտան սըփարըշ վէրէնլէր պէտէլինի փօսթա փուլու
(պաշգա նէվ փուլ կէօնտէրիլմէսին) եա տա մանսա փօսթ թարիզիլէ կէօնտէրէպիլիլլէր:

Մ Ա Ր Ր Ա Ֆ Ի Յ Է

Հանամը միւսկտտէլէ	Օս. Լիր.	98,05
Բուսէլի Շմէնտիքէր	Ֆր.	203,50
Կրէտի Ֆոնսիյէ Էփփուիյէն	°/օ3	1886 335,50
" " "	°/օ3	1903 274,75
" " "	°/օ3	911 271
Թրանսվալ		43

Թ Ի Ի Ճ Ճ Ա Ր Ի Յ Է

Պուդսայ. — Սէրթ 48—49, Էքսթրա I 47—47½, II 46—46½, պէյազ I 49—49½, II 48—48½: Չալսար. — 36—36½: Արիա. — I 38½—40, II 37—38: Մըար. — 31—32: Աֆիոն. — Մալաթիա 380, Սոֆր 380, Պալքէսիր 265. Տրոյիքի 250—275: Թիֆլիս. — Նիյոտէ 10—10½: Գարաման 17—17½: Տերի. — Քէչի տէրիսի չիֆթի 24—25, մանտա օգասը 9—12, Կըլըր տէրիսի 10—12, սաթը և օգ արը: Թիլի. — Անատոլու 90—100—110: Սահսար. — 250—280—300: Փօրուգ. — 35—37: Թալլան. — 550—560: Ճէնի. — 3½: Բիթրէ. — պէյազ 22½ 26, սարը 11¾—16, փիլյանթո 17½, չամուրլու 6½—8: Աճը չէֆիւրսէֆ. — 3½—3¾: Նօխուս. — Էրէյի 63—64, Գարաման 50—51, Փիրինճ. — Մըար, գաղէվիսի 104: Սալիպ. — 25—27: Պալ մուսու. — 19—19½: Ճէնի 4—4½: Շէքէր թօզու, Բուս մալի գան, թարը 105, Թրանսիթ 92, ՀԿԶ մարգա թրիէսթէ (քէլէ չէքէր) գանթարը 140, Թրանսիթ 115, Երտըզ մարգա թրիէսթէ 142, քէսմէ, Թրիէսթէ 168, Սուսամ. — 115—116: Կազ Պաթուժ 2 թէնէքէսի 30, սանտրը 33½, Ամէրիգա 28, Բուսանիա 27, Եոն. — Անատոլու գըրիմա 7—7½: Փանուգ. — Ատանա 7½ (լիրա 100) Հալէպ 6½: Գահիլե. — I 100 օգգասը 12½, II 11½, III 11 լիր. Օսմ. 100տէն: Դօզա. — գուրու քիօսու 38—39 (լիրա 100), գուրու սարը 30—37:

— ❧ — Ի Լ Ա Ն — ❧ —

Ինկիլիզնէ պիլիպ տէ հաֆթալըզ պիր զաղէթա օգույարագ մէգքիւր լիսանա զիյատէ ալըլմագ արզու էտէնլէրէ “The Orient”ի թաւսիյէ էտէրիլ: Պու զաղէթա՝ Իսթանպուլտա, Պայպլ Հաուստա Ամէրիգան Միչըն Թարաֆընտան նէչը օլունուր: Սէնէլիյի Թիւրքիա իչիւն բուպ Օսմ. լիրա, Ամէրիգա իչիւն 1½ տալէր տիր:

“The Orient” տէվլէթ Ի Օսմանիյէնին թէալիսինէ խըտմէթ էտէն մէղհէպի, իլմի, իսյրիսահանի, սիյասի ղէ թիւճմարի հալէթլէրտէն պահա էտէր:

Էտրէս՝ Rev. Charles Riggs, (Editor)
Bible House

Հէր հանկը պիր վազթտա ապօնէ եալըլմագ օլապիլիր:

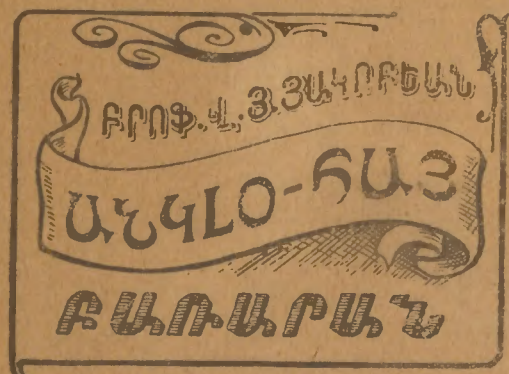
ԻՒՅ ՄԻ, ՊԻՐ ՄԻ

اوج می؟ بر می؟

ياخود خرسيا نلرك تالوت شريفی ۳۲ صحیفه
مولفی او حانس کبرقوریان

Ետգընարտա Բահնիւմատա Սողիւս Ի ՆէրիՖ հազ-
գընտա ետգըլան պէնտ Ի մախտուար պու քէրոէ պա-
լատէքի սէրէվհա Իլէ Արապի հուրուֆաթլա Թիւրքճէ
օլարազ Թապ ու Նէշը Էտիւմիշ տիր: Պու րէսալէ 40
փարայա սաթըլըօր իսէ տէ, Էրտիմիզ արասընտա:
Խուսուսա Միւսլիման գօնշուարըմը արասընտա անը
Թամիւ Էթմէք մազաէտիլլէ քիւլլէթլէ սըփարըշ վէ-
րէնլէրէ եիւզտէ 50 խգօնթօ Էտէճէլիզ:

Էտրէս՝ Պալայ Լաուսա Ե. Ի. ԳԻՐԳՈՐԵԱՆ

Համանուն Բառարաններու լաւագոյնը
ճոխագոյնը եւ միակ վստահելին

ԳԻՆ 40 ԴԱՆ. ԹՂԹԱՏԱՐԸՎ 45 (2 ՏՂԱՐ)

Կեդրոնատեղի — 3. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ՊԱՅՊԼ. ՇԱՌԻՁ

Կ. ՊՈԼԻՍ

42

ՆԷՐ ՇԷՂՐՏԷ ՇԻՊԷՍԻ ՎԱՐ ՏԸՐ

Մինկէր տիքի մաքինալարը
տիւննանըն էն էյի մաքի-
նալարը օլուպ էվ իշէրի վէ
էրպապը սանաաթ իշլւն
պի էմապ տըր:

Սաթթէլէրաէն սազընմազ ի-
շլւն պուրատա կէնսթէրիլէն
ֆապրիգա մարգաւընա տիգ-
գաթ օլունա:

ՍԻՆԿԷՐ ԶԻԲԵ ՄԱՔԻՆԱԿԱՐԸ ՇԻՐԳԷԹԻ

Մէմալիք Ի Ումանիլէ իշլւն խտարէ Ի մէրքէ-
զիլէսի՝ Տէրիսաատէթ, Պէյ օղլու

42

Ճաատէ Ի Քէպիրիսաէ Նօ. 343

ՉՕՐԱՊ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Ֆապրիգատան պէօյլւք թէնպիլաթ իլէ ալըն-
մըշ 20 ատէտ չօրապ մաքինալարմ վար: Եօլ
մաքրաֆը միւշթէրիլէ տիտ օլմազ իւզրէ հէփ-
մինի պիրաէն 3 1/2 շար լիւրայա վէ պիր տանէ ա-
լանա պէհէրինի 4 լիւրայա վէրէճէլիմ: Մաքի-
նալարն պէհէրի 40—50 լիւրալք մալ տըր:
Ճիւղիճէ միւսթամէլ տիրլէր: Օթուաթիլ, հէմ էլ
իլէ, հէմ իսլիմ իլէ իշլէյէն, Էօքլէ միլէրինի
քէնտի պաշընա Էքսիլտիպ արթըրան, Էօքլէյի
հաթար իքէն ետարմ միլլէրի քէնտիսի գալտը-
րալ էնտիրէն, պաշլամայը քէնտիսի պաշլայան
վէ զայրի խասիլէթլէրի հաթ մաքինալար: Իս-
թէյէնլէրէ նուսուսէսի իւզէրինաէ թարիֆա-
սընը կէնստէրիլիմ: Էտրէսիմ աթիսէքի տիր:

Mr. N. Sillelides

103 So. 52nd. St.

U. S. A.

PHILADELPHIA, Pa.

Պիշլ. ԿԷՐՏԷՐԻԼԷՆ ԳԻՐԱՊ. — ՆԷՆԻ ՐԷՎՊԷՐ Ի
ՄԻՒՐԵՆԵԼԷՍԷ. Չաքարիա էփ. Տ. Ս. Փափազեան
պու քէրու 8 լիսնտան, Էանի Թիւրքճէ, Ինկիլիզճէ,
Ֆրանսըզճա, Րուսճա, Իթալիանճա, Ալմանճա, Րուսճա
վէ էրմէնիճէ լիսնալարտա պիր ՐԷՎՊԷՐ Ի Միւսթալէմէ
Նէշը Էլէմիշ տիր 199 չիֆթէ սահիֆէլի օլուպ, ֆիլտթը
15 ղրշ, վէ փօսթա իւճըթի իլէ 18 ղրշ. տըր խուսուսա
Էճնէպի տիլարարտա սէյեմհաթ Էտէնլէր անտէն իսթի-
ֆատէ Էտէպիլիլլէր:

Բաւի իլ հաւուճ: Թիւրքճէ իլաիի Էրպապը.
— Նօթաւը, ֆի 5 ղրշ., փօսթա իւճըթի իլէ 6 ղրշ.:
Կալտըզլը Թէքմիլ մէշին գալտընը 20 ղրշ.: 244 ատէտ
իւսհիլի հալի տիր իսթէյէնլէր իսթանպուլտա Քէօփիլ-
լիլ խան նօմէրօ 50տէ փաթօն էփ. Լէվիլիսաէ վէ Գօն-
Էատալ Տօգ. Տապա միւրէճաաթ Էտէպիլիլլէր:

ՐԱՀԱԹ

ՍԷՅԵՆԱԶԱԹ ԷԹՄԷՔ ԻՍԹԷՅԷՆԼԷՐԷ

Լիվրիուշ, Թրիկս, Նափոյի վի Մարսիլիա
Թարիզիլիլլէ

Ամերիգա, Գանասա, Պուենոս-Այրես
Պումպէ, Կալկաքա վի Ավստրալիայա

Սէյր ու սէֆէր էյլէյէն միւշթէհէր վէ էմին
Քիւնրս լայն. Անգըր լայն վէ սաթր Ինկիլիզ վէ
էմապի գուսիանիալարն վափօրալարնտա սէյ-
հաճաթ էթմէք նիլէթինաէ օլուպ, վափօր վէ
չիսէնտըֆէր պիլէթլէրի սաթուն ալմազ եախտ
պու՝ ճիւլթլէրճէ Թահրիլէն եա չիֆահէն մալիւ-
մաթ էլտէ էթմէք իսթէյէն պիլ ճիւլիէ միւհ-
թէրէմ գէվաթըն Տէրիսաատէթաէ Չալաթատա
Չիլիլի Րըիթըմ խանընտա Յովհ. Յ. Աճէմեան
էփ. յէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան վէ թափսիլէ
Էտիրիլ:

30

Մալիա 15տէ Իզմիրտէ իճթիմա Էտէճէք օյան
Բիւթանիա իթթիհատընըն սէնէվի մէճիլիլ հէ-
յէթ Ի իճրալիլլէն գարալը մուճիլինճէ ալա-
ֆրանզա Յուսիս 5է թէէլիլիլ Էտիրիլլէ տիր:

ՐԱՅՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՍԻ
ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՄԱՅԻՍ 11, 1912.

Ն⁰ 19

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԿԻՒՆԱՀ ՎԷ ՔԵՖԱՐԷԹ

3.

Կիւնահըն Ալլահա՛ն ուրան ալազասընճա
իքի էֆքեար պէյան էյլէտիք, պիր ֆիքրէ
կէօրէ՝ ատէմլէրին հայաթընտա կէօրիւլէն
տիւզէնսիզլիին Ալլահա տօյրուտան ալազասը
եօզ տըր, վէ անըն իսլահը՝ սալթ ատէմին
սայ ու իզտամընա մէրպուլթ տըր: Տիկէր
ֆիքրէ կէօրէ՝ ատէմին հայաթընտա կէօ-
րիւլէն տիւզէնսիզլիք իսթէր ճէհալէթ,
իսթէր իսթիյար նէթիճէսի ուրուն, Ալլահա
ալազաստար տըր, վէ ատէմ անտէն խէ-
լաս պուլաճագ իսէ՝ Ալլահըն մուավէնէ-
թիյլէ խէլաս պուլաճագ տըր: Խրիսթի-
յանլըզ պու իքինճի ֆիքրի՝ գապուլ վէ
թալիմ էտէր:

Ատէմին ատէմլիքտէ գուսուրունա իւշ
սէպէպ վար տըր, պիրի ատէմլիյին պիր-
տէն տէյիլ անճագ թէտրիճէն թահսիլ
էտիլէպիլմէսի, եանի անըն պիր նէմա եա
թալիմ ուլմաը, իքինճի, ատէմին ճէհա-
լէթի, իւշիւնճիւ, ատէմին իսթիյար վէ
իրատէթի:

Պիր չօճուզ պիրտէն քեամիլ ատէմ
օլմազ: Եավաշ եավաշ պէօյիւր, եավաշ
եավաշ էօյրէնիր, քէնտինտէ մահֆուզ

օլան գապիլիյէթլէր եավաշ եավաշ նէմա
պուլուր: Ատէմ պիլէ իւք եարատըրտը-
ղընտա քեամիլէն նէմա պուլմը պիր ա-
տէմ տէյիլ իսի: չօզ շէյլէրի թէճրիպէ
իլէ էօյրէնէճէք իսի: Ատէմիք պէօյիւք
պիր շէյ տիր: Ալլահըն ատէմի եարաթ-
մագտա մագսէտ վէ թէսավվուրու փէք
եիւքսէք իսի: Օ պիւթիւն թապիաթը
զապթ ու թէսիսիր էտէճէք, Ալլահ իլէ
միւլազաթ էտէճէք օլան պիր վարըզ տըր:
Ալլահըն պու իսէսլը պիթթապի ֆէրտտէ
վէ ճինտտէ թէտրիճէն իճրա օլունաճագ
տըր: Պունուն տա թապիի նէթիճէսի ա-
տէմլէրին օ իսէսլտան աշաղը տիւշտիւք-
լէրի նիւպէթտէ գուսուրու օլմուարը տըր:
Պիր չօճուզ՝ քեամիլ պիր ատէմին եավա-
պիլէճէյի չօզ շէյլէրի եափամայաճագ,
պիր կէնճ՝ թէճրիպէսիզլիյի սէպէպինտէն
եափամագ իսթէտիյի նիշէ շէյլէրի իճրա է-
տէմլէճէք տիր: Պու սէպէպտէն տէ գու-
սուրու պուլունաճագ տըր:

Շիմտի ատէմին պու գուսուրու հա-
յաթընըն նէմասը էմրինտէ Ալլահ անըն
թալիմ վէ քէմալընա եարտըմ էտէ՝ր մի:
Պու իշտէ Ալլահ սալթ պիր սէյրճի՝ մի
տիր, եօզսա պիր միւրէպպի՝ (թէրպիյէ
էտէն) մի տիր: Ալլահ սէմավի Փէտէր մա-
գամընտա ինսանլարը ֆէրտէն վէ ճինսճէ

Թալիմ վէ փերվերտէ էտէր մի, էթմէ՞զ մի : Խրիսթիանըդ տէյօր, «էտէր :» Ալլահն ատէմ իշիւն երիքսէք պիր իսհալ երափմը, վէ օնու պու թէճրիպէսիզ ֆերտւլէրէ պէյան էտէրէք՝ «կիտին, պունա կէօրէ քեամիլ օլուն, օլմազսանըդ սիգի ճէհէննէմէ աթարլմ»,» տէյէրէք քէնտիսի կերի չէքիլիլ տէյիլ տիր : Ալլահն ատէմ իշիւն երիքսէք պիր իսհալ թէտարիք էթմէքլէ պէրապէր, օնա հէմ պու իսհալը քէշֆ ու պէյան էթմէքտէ, հէմ տէ անըն պու իսհալը թահսիլ էթմէսինտէ անըն եանընտա տուրուպ անա իլհամ վերիյօր, անը հուզուրու իլէ թալիմ վէ իրշատ էտիյօր : Պիր սաաթճընըն սաաթը եափըպ, գուրուպ պիր մըխա աուտըղը կիպի, Ալլահն տա ինսանը խալգ էտիպ, օնա շէրիաթ վէրէրէք տիւնեայա սալը վէրմիլ տէյիլ տիր : Օ՝ սէվկիւլիւ պիր փէտէր քէտի էվլատընը փերվերտէ էթտիյի կիպի ֆերալէրի վէ պիւթիւն ճինսի փերվերտէ էտէր : Պիւթիւն Բիթ. մուգատտէն պու ֆիքը իլէ տօլու տըր : Ալլահն սալթ պազը պէօյիւք զաթլարը, եախօտ եալընըդ Խորայիլ միլլէթինի պէօյլէ հիմայէ էթմէմիլ, անճագ պիւթիւն նէվի պէնի պէշէրի իրշատ էթմիլ, Թալիմ վէ փերվերտէ էյլէմիլ տիր : «Ալլահն հէր պիրիմիզտէն ուզագ տէյիլ..., զիրա անընլա եաշարըզ վէ հարաքէթ էտէրիզ վէ մէվճուտըզ :»

Յագաթ Ալլահնն աաէմլէր իլէ պէօյլէ մուամէլէ էթմէսինտէն Ալլահն հագգընտա նէ՞ թէսապվուր թէշքիլ էտէրիզ :

1. Պունտան իսթիտլալ էտէրիզ քի, Ալլահն պիզիմ իշիւն, եանի հէր պիր ֆէրտ վէ պիւթիւն ճինս իշիւն տաիմա տիւշիւնմէքտէ օլուպ, հէմ պիզիմ իշիւն երիքսէք ֆիքըլէրի վար, հէմ տէ օ ֆիքըլէրին պիպտէ իճրա օլունմասընը իսթէյօր :

2. Նէթիճէ էտէրիզ քի, Ալլահն պիզէ թէնէզզիւլ էտիպ, պիզիմ իշիւն վէ պիզտէ իշէյօր : Պու իսհալ վէ պու ֆիքըլէր

Ալլահտա սալթ մալիւմաթ եա իսթէք մագամընտա գալմայօր, օ պունուն իշիւն իշէյօր, ֆաալիյէթ սուրէթինտէ զահիր օլույօր : Վէ Ալլահնն մախլուգ իշիւն վէ մախլուգտա իշէմէսի թէնէզզիւլ տիր : Վէ պու թէնէզզիւլ մուհապպէթ էտէրի տիր : Ալլահն քէնտիսէ պիր ֆաիտէսի օլտուղու իշիւն տէյիլ անճագ մուհապպէթինտէն նաշի պու չէյի իճրա էտիյօր :

3. Ալլահն ֆերտլէրին վէ գալմարըն նէմասը իշիւն իշէր իքէն, օնտա պիր թագըմ հիսսիյաթ պուլունճագ տըր : Եանի ֆէրտ քէնտիսին իսհալընտա նէմա պուլտուգճա՝ Օ մահզուլ օլաճագ, նէմա իշի աղըր կիթտիքճէ սապր էտէճէք, ֆէրտ եա գալմ նէմա իշիւնտէ կերի գալուրգճա, եախօտ քէնտի իրատէթինին իճրատընա մանիլէր զուհուր էթտիքճէ միւքէտտէր օլաճագ տըր : Վագաա Ալլահտա մահզուլ զիյէթ, քէտէր եա սապըն վիւսաթ վէ տէրինիլինի պիզ գըտա ազլըմըղա թամիգ էտէմէյիզ, լպքին պու չէյլէրին պէօյլէ օլտուղունա էմին օլապիլիլիզ :

Պու փէք մագուլ տըր : Ատէմ էյի օլմաղա չալըշըքէն, պու ալէմին էսասը վէ խալիգի օլան զաթըն տա քէնտի իլէ պէրապէր իշէտիլինի սուլլազ փէք թապիտիր : Հաթթա աաէմ խայր ու սալահն իշիւն իշէր իքէն, օ Խալիգին թէշվիգ վէ տէլալէթի թահթընտա պունու եափտըղընը հիսս էթմէսի զայէթլէ ճէսարէթպախշ պիր ֆիքը տիր : Պէլի, աաէմ հէր նէ զէման ֆէրտի եա ճինսի իսլահաթ վէ քէմալ իշիւն չապալաւըլ իսէ, պու չապասընա ալէմին մէնպա վէ էսասը օլան զաթ թարաֆընտան սէվգ օլունտուլունու հիսս էյլէմիլ տիր :

Պունուն պիր հագիգաթ օլտուղունու պիլմէք իսթէրսէն էվվէլա սէն քէնտիստէ ալալադի ֆարղաւըն վէ վիճտան հայաթընըն թարիխինի էյի թահլիլ էյլէ, վէ սօնրա թարիխի պէշէրտէ ալալագի վէ

տինի հայաթըն ֆարզը տէրէճէլէրինի վէ
թէրագգը մէնդիլէրինի էյիճէ թահլիլ վէ
թամիգ էյլէ, կէօրէճէրին քի, ատէմ
ախլագի միճահատէտէ եալընըլ տէյիլ
տիր, օ Ալլահ իլէ պէրապէր իշլէյօր: Ախ-
լագի գաիտէլէրին զաֆէրինտէ եա մազ-
լուպիյէթինտէ Ալլահ անըն իլէ պէրապէր
տիր: Պէրապէր մէսուր վէ պէրապէր
միւքէատէր օլլայօր:

Իմտի ատէմին ախլագի հայաթտա նէ-
մասը էմրինտէ Ալլահըն տօղրուտան իշթի-
րաք էթտիյինի, վէ օ հայաթըն մուվաֆ-
ֆագիյէթինտէ Ալլահըն մահլուզ վէ մաղլու-
պիյէթինտէ անըն միւքէատէր վէ սապպուր
պուլունտուղունը ֆիքրիմիզէ ալարագ կիւ-
նահ մէսէլէսինէ տաիր միւթալլամըլը ի-
լէրի կէօթիւրէլիմ:

Յ. Գ. Գ.

Թ Ա Պ Ի Մ Պ Ա Է Ա Տ Է Մ

Ատէմ ագլի վէ ախլագի գապիլիյէթ-
լէրի իլէ թապիաթա ֆաիգ օլտուղու հալ-
տա, նի՛չին թապիաթ չօգ տէֆա ծնա
ղալէպէ չալըյօր, վէ ճիւզի պիր սօղուգ
եա սըճագ, սահրանըն ճանվէրլէրի եա
քիչիւք միգրօպլար, սու եա պուզ անըն
էօլլամինէ սէպէպ օլլայօր: Վէ նիչէ տէֆա
թապիաթըն հիսսիլ գուվլէթլէրի պին-
լէրճէ—օն պինլէրճէ ախլագի զաթլարըն
պէյիլք փրօղրամլարընը իպթալ էտիյօր:
«Թիքանի»ին միւտհիշտտիսէսի պուսիւ-
լը թէքրարէն ֆիքրիմիզէ կէթիւրմիշ վէ
օնա գանաաթպախշ պիր ճէվապ ալմագ
իսթէմիշիլ:

Պու սիւալա իրի ճէվապ վէրէճէլիլ.—
էվվէլա Թապիաթըն մանասընը տօղ-
րու անլայալըմ: Թապիաթ տէտիյիմիլ
պիլզաէն, եանի նաթըլ զաթլարտան ախ-
շարտա պուլունան մէվճուտաթ տէյիլ,
անճագ պիլ տէ տախիլ օլտուղումուզ
հալտէ՝ օ պիւթիւն. քեաինաթ ճիւլէլի
տիր քի, օնուն եէքիւնիւ ճիւզլէրինէ վէ
ճիւզլէրի եէքիւնիւնէ ալագատար վէ մէր-

պութ տըր: Պիլ թապիաթտան տիշարը
տէյիլիլ, թապիաթըն պիր գըսմըյըլ:
Վէ պիլ տէ իչինտէ պուլունտուղումուզ
հալտէ հէփիսի պիր պիւթիւն թէշքիլ է-
տէն թապիաթ հագգընտա շու խուսու-
լար սահիհ տիր, եանի 1. Թապիաթ՝ գաի-
տէլէրլէ վէ հագիգաթլէ իտարէ օլունուր:
Թապիաթ՝ ճիւլէլէ իճրաաթընտա վէ հէր
տաիրէսինտէ գաիտէ վէ ինթիզամ իւզլէ
իշլէր: Անտէ գաիտէսիլ վէ ինթիզամըլ
հիշ պիր շէյ եօգ տըր: Վէ պու գաիտէլէր
վէ ինթիզամ հէր եէրտէ վէ հէր վագթ
պիր տիր, այնի տիր: 2. Պու թապիաթ
պիր պիւթիւն տիր: Օնուն հէր ճիւզիւնտէ
պիւթիւնիւնիւն գապիլիյէթլէրի վար վէ
պիւթիւնիւ ճիւզլէրի իլէ մէվճուտ տըր:
Էկէր տիւնեա պիր թէք զէրրէնին գաիտէ
վէ վիւճուտինի հիսապա ալմայարագ իշ-
լէրսէ պիւթիւն տիւնեա մահվ օլուր, վէ
էկէր տիւնեանըն պիր զէրրէսի տիւնեա
եօգ իմիշ կիպի իշլէրսէ քիւլլիյէն իմքեան-
սըլ պիր թէշէպպիւստէ պուլունուր: Պիր
զէրրէյի մահվ էթսէն, պիւթիւն ճիւհանը
մահվ էտէրսին, պիր զէրրէյի անլարսան,
պիւթիւն քեաինաթը անլարսըն: Պու սէ-
պէպտէն պիր տիւնեա նէմա պուլուրքէն
հէր զէրրէ հիսապա կիրէր, վէ պիր զէրրէ
նէմա պուլուրքէն պիւթիւն թապիաթըն
գաիտէլէրինէ իթաաթ էթմէլի տիր: Թա-
պիաթտա պագը սընֆլար վար, ճէմատաթ,
նէպաթաթ, հայվանաթ, տտէմ կիպի: Պու
սընֆլար տախի այնի թապիաթըն գըսմ-
լարը օլուպ, տէտիյիմիլ գաիտէլէրլէ թա-
պի տիրլէր: Պիր չիչէք քեամիլ չիչէք օլա-
պիլմէսի իչիւն հէր թօփուրագ զէրրէսինին,
հէր զիյա թէլինին գաիտէլէրինէ իթաաթ
էթմէլի տիր: Պիր հայվան նէմա պուլուր
իքէն սաթ չայաթ գալաիտինէ թապի
օլմագլա իշ պիւթմէլ, սույուն, զիյանըն,
հէրարէթ վէ պիւրուտէթին գաիտէլէրինէ
«է իթաաթ էթմէսի լագըմ տըր: Դէզա-
լիք ատէմ նէմա պուլաճագ իսէ, իչինտէ

պուլունտուղու թապիաթըն հէփ գուվ-
վէթլէրինէ վէ գաիտէլէրինէ թապի օլմասը
զարուրի տիր: Ատէմ ազլի վէ ախլագի հա-
յաթտա քեամիլ օլմաղա չալըչըր իքէն, ճէ
սէտի վէ տիշարտաքի թապիաթ գուվվէթլէ-
րինի հիսապա ալմաղսա իմքեանսըզ պիր
չէյէ թէչէպալիս էթմիշ օլուր, զիրա պի-
զիմ ազլի վէ ախլագի հայաթլուրը տա
թապիաթըն իշինտէ տիր, օնուն պիր ճիւ-
զիւ տիր: Պինաէն ալէյհ ատէմին թապիա-
թա օլան ալագասը՝ պիր թարաֆտան թա-
պիաթ գուվվէթլէրինէ հիւքմ էթմէք, օն-
լարը քէնտի իրատէթինէ թապի գըլմաղ
տըր: Լաքին տիկէր թարաֆտան պիւթիւն
թապիաթա քեամիլէն իթաաթ էտէրէք
եանի թապիաթա թապի օլարագ ատէմ
օնու քէնտինէ թապի գըլաճագ տըր:

Լաքին ատէմ տաիմա թապիաթըն
գուվվէթլէրինի վէ գաիտէլէրինի անլա-
մատըղընտան, պիլէրէք պիլմէյէրէք օնլարա
գարչը խաթա էտիյօր: Իմտի պէօյլէ սը-
րալարտա պիլ գարուրէ թապիաթ ա.
տէմին քէյֆինէ խըտմէթ էթմէյէճէք,
անճագ ատէմ թապիաթըն էլինտէ զիյան
չէքէճէք տիր:

Ատէմ հայաթը իշիւն եիւքսէք թէտ-
պիրլէր գուրար, լաքին սըհէթ գաիտէ-
լէրինի իհմալ էտէր, սէրվէթ եըզար, լա-
քին ախլագի գաիտէլէրէ էհէմմիյէթ վէր-
մէզ, վափօր եափար, պուզ չիւթլէլէրինի
հիսապա ալմաղսա, մութլագա զիյան չէքէ-
ճէք տիր: Ատէմին իլմի վէ գուվվէթի մահ-
տուտ օլտուղու իշիւն վէ նիչէ տէֆա իհ-
մալ, թէնպէլ եա խօտպին պուլունտուղու
իշիւն թապիաթ թարաֆընտան զիյան չէ
քէճէք վէ թէտիպ օլունաճագ տըր:

Պու սիւալա պիր տէ Յիսուսըն վէրտի-
յի ճէվապը միւթէլաա էտէլիմ:

Պիր կիւն Երուսաղէմտէ Սեւովամ գու-
լէսի ալթընտա օթուրան 18 քիշի իւզէ-
դինէ գուլէ տիւշիւպ օնլարը թէլէֆ էյլէ-
տի: Յիսուստան պու վագըանըն սըրըրըն

անլամագ իսթէտիքլէրինտէ, օ ճէվապէն,
«Օլ օն աէքիլ քիսսէ Երուսաղէմտէ սաքին
օլան հէփ ատէմլէրտէն զիյատէ գապա-
հաթլը՝ մը իտիլէր զանն էտէրլինիլ: Սիզէ
տէրիմ քի, Խայր, ամմա էկէր թէվպէ
էթմէզաէնիլ, ճիւմլէնիլ էօյլէ հէլաք օլա-
ճագսընըզ,» տէտի:

Պու ճէվապըն մանասը շու իտի. «Սիլ
թապիաթտա վուգու պուլան վագըալարըն
մանասընը վէ ֆէլսէֆէսինի անլասանըզ
անլամասանըզ, սիզէ աիտ օլան էհէմմ
մէսէյէ շու տըր, սիլ տօղրու ճիհէթէ հա-
րաքէթ էտիյօմըմսընըզ, էթմէյօրմընըզ:
էկէր սիդին մէալէյինիլ Ալլահըն իրատէթ
վէ իտարէսի թահթընտու տէյիլ իսէ,
սիդին իլք իշինիլ թապիաթըն վէ թարի-
խին էսրարընա կիրիլմէզտէն էվվէլ թէվ-
պէ էթմէք տիր, տօղրու ճիհէթէ, եանի
Ալլահ թարաֆընա տէօնմէք տիր:»

Պու ճէվապ զայէթ մուհիմ տիր:
Պէօյլէ սըրալարտա վէրիլէճէք էն մագուլ
ճէվապ տըր: Զիրա հայաթա տաիր էհէմմ
սիւալ՝ էսրարա վագըաֆ օլմագ տէյիլ, հա-
գիղաթա կէօրէ տիւշիւմէք վէ իշլմէք
տիր: Թապիաթլա օղրաշրըքէն թապիաթա
իթաաթ էթմէլիյիլ: Թապիաթա իթաաթ
էթմէյօր իսէք, իլք իշիմիլ թէվպէ էթ-
մէք, եանի թապիաթա թապի օլմագ տըր:
Վիճաանըմըզլէ օղրաշր, իսէք, իլք իշի-
միլ վիճտանա իթաաթ էթմէք, թէվպէ
էթմէք տիր: Քէզալիք Ալլահա օլան ալա-
գամըզ տօղրու տէյիլ իսէ, իլք իշիմիլ
թէվպէ էթմէք, Ալլահա տէօնմէք տիր:
Պիզիմ իշիւն էն մուհիմ չէյ թապիաթ,
վիճտան վէ Ալլահ իլէ տօղրու ալագատա
պուլունմագ տըր: Փէյլէսօֆլուգ էթմէք
սօնրա կէլիր:

Պու ճէվապըն էհէմմիյէթի պիր տէ
շուրտա տըր քի, ատէմ հագիլի թէվպէ
իլէ թապիաթա, վիճտանա վէ Ալլահա
տէօնմէտիքճէ նէսնէլէրի վէ վագըալարը
տօղրու կէօրէմէզ: Տէֆէն իւզէրի կէզաէն

եա կէօղիւնիւ փարմաղըն իլէ սըգարագ էթրաֆա պագսան նէսնէլէրի տօղրու կէօրէմէզսին: Տօղրու տուր քի, աօղրու կէօրէսին: Յիսուսըն աէսիյի շու տըր, «Թէվպէ էսին, բուհունուզտա Թապիի վէ տօղրու օլուն քի, աօղրու կէօրէսինիզ: Ատէմէր ճահիյ օլտուգլարը իչիւն Թապիաթըն գաիտէլէրինի տօղրու անլայամազլար, հագգսըզ վէ եալանճը օլտուգլարը իչիւն հագիգաթ ալէմինի Թագտիր էտէմէզլէր, խօտպին օլտուգլարը իչիւն մուհապպէթ ալէմինի Թէմիիզ էտէմէզլէր, ճիսմանի օլտուգլարը իչիւն Ալլահըն իտարէսինէ Թէպիմ օլամազլար: Պինաէն ալէյհ Յիսուս տէյօր, «Էվլէլա Թէվպէ էյլէյինիզ:» Թէվպէ էտէն տօղրու կէօրիւր, Թէվպէ էտէն Ալլահըն իտարէսինտէ իսթիրահաթ էտէր: Անլայապիլտիրինի անլար, անլայամատըղընտա իման իլէ Թէպիմ օլուր:

Նի՛չիւն «Թիթանիս» տէ պիրգափտանըն տիզգաթսըզլըրը իչիւն 1500 քիմսէ զայ օլտու, նի՛չիւն պիր Համիտին եիւզիւնտէն 10 պինլէրճէ քիմսէլէր Թէլէֆ օլտու, նի՛չիւն պիր զէլլէլէ իլէ պինլէրճէ քիմսէլէր խարապէլէր ալթընտու գալըյօր, նի՛չիւն:

Ճէվապ, «Թէվպէ էյլէյինիզ:» Թապիաթա, վիճտանա վէ Ալլահա նազարէն տօղրու մէվգի ԹուԹունուզ: Թէվպէ էյլէյինիզ: Ե. Գ. Գ.

ԱՅՎԱԼԸ ՀԱԶՈՐԷ

Պօղազըն աչըյմասը. — Պու արատա Չանագ Գալէ պօղազընըն աչըլմասը պէօյի.ք պիր մէսէլէ օլմուշ տըր: Իթալիալըլարըն Չանագ Գալէ աղընտաքի գալէլէրի Թօփա ԹուԹմասը իւզէրինէ հիւքիմէթ Պօղազը թօրփիլլէրլէ գափամաղա մէճպուր օլտու: Լաքին պու Պօղազլար տիկէր տէվլէթլէրին Թիճարէթ շահրահը օլտուղունտան, պու Փիլլ իթալիատան զիյատէ տիկէր տէվլէթլէրէ պաիսի զիյան օլտու:

Պինաէն ալէյհ տէվլէթլէր Պօղազըն աչըլմասընը Թալէպ էտիյօրլար: Օսմանյը հիւքիւմէթի իսէ, Պօղազլար Թիւրքիայա աիտ վէ փալթախթըն գափուսու օլտուղու իչիւն անը տիւշմէնէ գարշը գափամազ քէնտինին հագգը օլտուղունու իտտիա էտիյօր: Տէվլէթլէր՝ Թիւրքիանըն Թալէպ էթտիյի իւզրէ Իթալիանըն Պօղազը կէչմէյէճէյինէ տաիր Թէէմինաթ վէրսէլէր օ զէման պու մուհարէպէտէ Թիւրքիա լէհինտէ պի Թարաֆլըղը պօղարլար: Թիւրքիայա Պօղազլարը աչտըրսալար Իթալիա լէհինտէ պի Թարաֆլըղը պօղարլար: Իչթէ մուամմա պու տըր: Շու սահիհ տիր քի, Էվրօփա՝ Պօղազլարըն գափալը գալմասընա րազի օլմայաճագ տըր, չիւնքի մուհարէպէ զայրի մուայլէն պիր միւտտէթ տէվամ էտէպիլիր, վէ պի Թարաֆ Էվրօփա պու իքի մուհարրիպ տէվլէթլէր իլէ պէրապէր պէօյի.ք զիյանա տիւշար օլուր: Տիկէր պիր շէյ հիսապա ալընըրու, Պօղազըն աչըլմասընտա պէօյի.ք պիր մահզուր գալմազ, եանի Չանագ Գալա պօղազընտաքի իսթիհքեամաթ օ գատար մէթին վէ Պօղազ օ գատար տար տըր քի, հէր տօնանմա դօլայ գօլայ օրատան սալիմէն Մարմարայա կէչմէզ: Պէօյի.ք զիյան վէրէրէք կէչմէյէ մուվաֆֆագ օլտա պիլլէ փալթախթա զիյան վէրմէյէ մուգթէտիր պիր հալտա պուլունաճաղը չիւպհէլի տիր: Տիկէր Թարաֆտան պու պօղազլարըն Էվրօփա մէնաֆիի իլէ պու գատար սըգը միւնասէպաթը պուլունասուղունտան՝ գապիլ քի, անա տաիր պէյնէլմիլէլ միւզաքէրէ էտիլիպ գարարլաշտըրլլաճագ մէսէլէլէր զուհուր էտէր:

Բուսիա վէ Թիւրքիա. — Մ. Սազունօֆըն Տումատա իրատ էթտիյի նուԹգտա պիր գաչ նօգթա պիլլիմ իչիւն շայանը էհէմմիլլէթ տիր: Էվլէլա Բուսիանըն Իթալիա իլէ օլան ալագասընը Թարիֆ էտէր իչիւն, օ միւնասէպաթըն մէթանէթինէ տէլլիլ

մագամընտա Պալգանընըն ահվալընա տաիր
նօգթաի նազարճա արալարընտաքի միւ-
թապագաթ զիքը էտիւմիշ տիր: Պունտան
մատա Պալգանընտա սուլհ ու սիւքունըն
թագվիյէսինէ տաիր թէէմինաթ վերիւմիշ
տիր: Վագաա, «Եագըն Շարգըն հալ ու
մէվկիի թէմամէն մոճիպի մէմնունիյէթ
տէյիլ տիր», աէմիշ իսէ աէ, տիկէր թա-
րաֆտան «Թիւրքիատաքի ահվալըն ճէտի-
տէնին թէէյիտ վէ թագվիյէսի»նին էսաս
իթթիիազ էտիւտիյինի տէ թէէքիտ էտի.
յօր: Քէզալիք իթալիանըն մուհարէպէյի
էվրօփա մէնաֆիինէ տօգունմայաճագ տաի-
րէլէրտէ իլէրի կէօթիւրէճէյինէ տաիր է-
մին օլտուղունու տա պէյան էտիյօր: Մ.
Սագանօֆըն իֆատէլէրի պազը խուսուսլար-
տա ֆիքըլէրի թէսքին էթսէ կէրէք, եանի
Պալգան տէվլէթլէրինին շու արալարտա
ասայիշի իիւլալ էթմէք թէշէպպիւսինտէ
պուլունմայաճաղլարը անլաշրլըյօր: Ֆիւ-
վագը տա Եունանիսթան վէ Պուլղարիա՝
տաիր միւնասէպէթլէրտէ պու նիյէթտէ
պուլունտուղլարընը թէէյիտ էթտիլէր:
Տիկէր պիր շէյ, իթալիանըն Ատալար տէ-
նիզինտէ էվրօփա մէնաֆիինի սէքթէտար
էտէրէք մէյտանա օ եիւզտէն պիր միւշ-
քիլ չըգարմայաճաղը թէէքիտ էտիլիյօր,
էվրօփա մաթպուլաթը տա պու շէյի թէէ-
յիտ էտիյօր: Վէ ֆիւվագը Չանագ Գալէյի
թօփա թութմագտա իթալիանըն մագսէ-
տի անճագ Ատալար տէնիզինտէ հարա-
քէթինէ մանի չըգմամսընը թէէմին էթ-
մէք օլտուղունու սէօլլէյօրլար: Խիւլասա,
հէր թարաֆտան հիւսնի ըիզա եանի ա-
սայիշէ չալըլըլըլը կէօթլէրիյիյօր: Պուն-
լար խօշ, լաքին շու տա տէրխաթըր է-
տիւմէլի տիր քի, պու կիպի ալէնի նութգ-
լար, խուսուսա շու սօն սէնէլէրտէ, ըէսմի
պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էթտիյի իչիւն
օ նէվ նութգլարտան տէվլէթլէրին մէսէքի
սիյասիսի հագգընտա սահիհ վէ մուսյ-
յէն պիր թէսափվուր ալմագ փէք գօլա)

օլմագ: Նիշէ տէֆա տա վագըլարըն ըէ-
վիշի խարիճիյէ նազըրլարընըն ըէյ վէ ի-
րատէթլէրինտէն ասըմսըլ գուվլէթլէրլէ
խաարէ օլունուրլար:

Ուէյլստէ միլլի ֆիլիսէ. — Պու կիւն-
լէրտէ Ինկիլիլ փարլամէնթօսունա՝ Ուէյլ-
սին միլլի քիլիսէսինի լաղվ էթմէք իչիւն
պիր լաիհա թագտիմ էտիլտի: Ուէյլս՝
Ինկիլթէրլա ատաւընըն դարպի էյալէթին
խամի օլուպ, օրատա ճինս վէ լիսանճա
Ինկիլիլլէրտէն ֆարգլը պիր գալմ սաքին
օլուր: Ուէյլստէ տալի Անկլիգան քիլիսէ
ըէսմի վէ միլլի քիլիսէ ատա օլունուպ ա-
նըն հիւքիւմէթ թարաֆընտան թախսի-
սաթը վար տըր: Մէզքիւր էյալէթտէ
ըէսմի օլմայան Փրօթէսթան քիլիսէլէր տէ
վար տըր: Անլաշըլըլընա կէօրէ, պու
ղալրի ըէսմի քիլիսէլէր, հիւքիւմէթտէն
թախսիսաթ ալարագ իտարէ օլունան Անկ-
լիգան քիլիսէտէն զիյատէ մուամմար պիր
հալտա տըրլար: Մէս. պու էյալէթին պիր
գըսմընտա 1851 տէ միլլի քիլիսէսին ճէմաա-
թը 39,000, տիկէր քիլիսէլէրինքի 125,000
իքէն, 1905 տէ միլլի քիլիսէսինինքի 86,000
օլմուշ, տիկէրլէրինքի իսէ 530,000 է պա-
լիլ օլմուշ տըր: Շիմտիքի գապինէ մէզ-
քիւր լաիհայը թագտիմ էթմէրէ իտտիա
էտիյօրլար քի, Անկլիգան քիլիսէսին
Ուէյլստէ ըէսմի քիլիսէ աէյու թանրլմա-
սը հէմ հիւքիւմէթէ ֆագլա մէսարի-
ֆի պատի օլույօր, հէմ տէ էհալիյէ խայր
էթմէտիքտէն մատա, մանէվի մագարաթը
տօգունույօր: Նասըլ օլսա տէվլէթ վէ քի-
լիսէսին պիրիպիրինտէն այըրլմասը ասը
հագըրըն ըուհունա մուվաֆըպ օլուպ, իյ-
լանտատա միլլի քիլիսէ պունտան ագտէմ
կլատաթօնըն էյամընտա լաղվ էտիլտի
կիպի, շիմտի տէ Ուէյլստէ անը լաղվ էթ-
մէք իսթէյօրլար քի, սըրա Ինկիլիլլէրէ
կէլէ: Ֆրանսա քիլիսէյի տէվլէթտէն ա-
յըրտը ֆօրթուկէզ, էյլէ եափտը, Ամէ-

րիգա իպթիտատէն պու իբիյի պերիպի-
րինտէն այլըմը ալը : Նիհայէթ ճիւմէ
մէմլէքէթլէրտէ տէ պէօյլէ օլաճագ տըր :
Պինաէն ալէյհ յիպրոհլէր պու լաիհանըն
գապուլ օլունաճաղընա էմին տիրլէր :
Մէգքիւր լաիհա՝ միյի քիլիսէնին լաղվը իլէ
պէրապէր, հիւքիւմէթ թարաֆընտան թախ-
սիսաթըն տա քէսիլմէսինի թալէպ էտիյօր :
Մէգքիւր քիլիսէնին փափապարը իսէ պու
չէյ քիլիսէնի խարապ էտէր տէյու գօր-
գույօրլար : Հագիգաթը հալտա իսէ, քի-
լիսէ քէնտի պաշընըն չարէսինէ պագմաղա
մէճպուր օլարագ մէրպուլթիյէթտէն գուր-
թուլուր վէ քէնտի իչիւն տահա էյի օլուր :

Մ. Թ. Սթէս.— «Թիքաւնի» տէ զարգ օ-
լանլար արասընտա մէշուր սուլփէրվէր Մ. Թ.
Սթէտտալիսի պուլունույօր իտի : Միւմաիլէյհ
հագղընտա Նէյլըն զագէթաւը չէօյլէ տէ-
յօր : «Պու մէշուր մուհարրիւրին էօմրիւ
զաֆիլ վէ չէտիտ պիր էօլիւմ իլէ խիթա-
մա կէլտի, վէ պէօյիւք մագսէտլէր իչիւն
վասի վասիթալար իսթիմալ էտէրէք իչ-
լէյէն պիր էօմր՝ միւհէյիպ պիր թարգտա
էնճամ պուլտու : Մ. Թ. Սթէտին
թարիխիմիգտէ պրագտըղը մէշուր գու-
յուտաթտա՝ քիւլիւք, Նէֆսանի եախօտ
միւթէրէտտիա օլան հիչ պիր չէյ եօգ
տըր : ... Պուլկար զատաարլըղլարընտան
Պօէր մուհարէպէսինէ գատար ինկիթէր-
րատա հիչ պիր էհլի գալէմ Մ. Սթէտէ
ֆաիգ օլմամլը տըր : Միւմաիլէյհ Բուս
մուհարէպէսինէ խիթամ վէրտի, Սուտան
զալէպէսինի զօր իլէ պաշա չըգարտը, Փար-
նէլին սիւլմէսինէ եարարմէյլէտի, տօնանմա
թախսիսաթընը արթըրըպ Կէտաթօնուն
պաշ վէքիւլէթտէն իսթիֆասընա սէպէպ
օլտու, Իւմիս պուրնունտան Մըսրա գա-
տար իմթիտաա էտէն իմփէրաթօրուղու
մէյտանա կէթիւրտի, պու իսէ էնճամ
Պօէր մուհարէպէսինէ եօլ աշտը : Քէնտի-
սի օլմասա իտի, իլք Լահէյ մէճլիսի ի-
քինճիսինն նասիպինէ ուղարըպ Նէթիճէ-
սիլ գալաճագ իտի : Կօրտօն փաշանըն

Խարթումա վէ Փարնէլին մէնֆայա կէօն-
տէրիւմէսի իչիւն միւմաիլէյհէ միննէթտա-
րըղ : Քէնտի օլմասայտը Սէսիլ Բօտս ատի
պիր վալի մէվգիինտէ գալըր իտի,
վէ պիւթիւն էվրօփա սիյասիյաթընըն պիր
իքինճի Գըրըմ մուհարէպէսինտէն գուր-
թուլմասընը տախի քէնտինին իճրաաթը
միւհասիրէսինէ համլ էթմէլիլիլ : Հայաթը
սիյասիյէսինի շու եօլտա իճմալ էթտիյի-
միլ զաթ իլք տէֆա պիր ուշագ հալին-
տէ իլէ պաշլամլը վէ վասաթ աէրէճէ պիր
թալիմ ալմըլ իտի : Անըն պիւթիւն գուլ-
վէթի գալէմինտէ իտի, լաքին եինէ տէ
էն էյի եաղտըղը սըրատա պիլէ ուպուպու
փէք պէրրագ տէյիլ իտի : Գուլվէ ի զա-
քիւրէսի քէսկին, թարիֆ վէ իճմալ էթ-
մէք գապիլիյէթի գուլվէթի օլուպ էն
միւշքիլ վէ միւշէպպէք մէսէլէլէրտէ սէրի
վէ գաթի գարարլար վէրէպիլիւր իտի :
Անըն էֆքեարը ամմէ իւզէրինտէ թէէսիր
հասըլ էտէպիլմէսի անլէրտէ հիսսի մէ-
րագ ույանտըրապիլմէք գապիլիյէթինտէն
Նէչէթ էտիյօր իտի : Լաքին պունուն տա-
հա էսասի պիր սէպէպի միւմաիլէյհին
մուհարրէրաթընըն հէր պիր սահիֆէսինտէ
կէօրիւլէն ճիտտիյէթտէ արանմալը տըր :
Մուհարրէրաթը փէք հայաթի, րէճալարը
փէք միւպրիմ վէ թարիֆլէրի էն ճալիպ
օլտուղու սըրալարտա էմալըղ պիր իչ-
թիւրաքը հիսս, լաթիֆ պիր թապիաթ,
գօրգուսուղ պիր զալպտէն նիւպէան է-
տէն պիր ատալէթ հըրսը քէնտի գալէմի-
նէ գուլվէթ վէրտիյինէ հէր քէս միւթ-
թալի օլուր իտի : Օ պիր միւղայագա չէ-
քէն գարըյա, պիր տիւշկիւն սընֆա, պիր
սու ի թէֆէհհիւմէ մարուղ օլմուշ օլան
քիմսէյէ խըտմէթ էթմէք պապընտա հէր
էլինտէն կէլէնի եափար իտի : Անըն պէօ-
յիլք պիր զագէթանըն (Բիվիւ ուվ Բիվիւղ)
մուհարրիւրի օլմասընըն սըրըր հէր չէյտէն
գիյատէ ճէսուր վէ մէնֆաաթը զաթիյէ
հիսսինտէն պէրի պիր զաթ օլմասընտա
իտի : »

ՍՈՒՍԱՊԵՐԱԹ

ՈՒՍՈՒՐԸ ՍԷԱՐԻՖՏԷ ԹԵԱՎԻՒՆ

ՓՐՕՑ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ, (ԵԷՅԼ, ԱՄԵՐԻԳԱ)

Թալիմ ու թերպիյէ մէսէլէսինէ տաիր վագթ վագթ Բահնիւնւստա կէօրիւլէն մէգալէլէրի խուսուսի մէրագլէ միւթաւա էյլէտիմ: Չօգ տէֆա պու միւպահասէլէրէ իշթիրաք էյլէմէյէ թէճրիպէ օլունտըմ իսէ աէ, մէշլուլիյէթիմին քէս. ըլթի պու արզումըն իճրասընա մանի օլույօրտու: Բահնիւնւստա 1 ինճի նօմէրօսուստա պու ումումի մատտէյէ տաիր մուհարրէր օլան իքի մէգալէյի օգուսուգտան սօնրա, պունլարըն վէ էվլէլճէ օգուսուգլարըմըն ֆիքրիմտէ հասըլ էյլէտիքլէրի պազը միւթալաթը՝ Բահնիւնւստա սիթունլարընտա թագաթիմ էյլէմէքտէն քէնտիմի մէն էտէմէսիմ: Իմա էյլէտիյիմ պահալար աթիտէքի իքի մէսէլէ էթրաֆընտա տէվը էտիյօր: 1) Միսիօնէր մէքեաթիպ վէ էյլթամիսանէլէրինտէ Էրմէնիճէ լիսանը, 2) Լուսաւորյակաւի վէ Փրօթէսթան մէքթէպլէրին իթթիհատը:

Պու մէսէլէլէր ֆէվգէլատէ հաիզի էհէմմիյէթ օլուպ, անլէրի պիր ատէմ պիր պահստա պիթրէմէլ: Պունտան մասա թալիմ ու թերպիյէյէ տաիր պու վէ պունա պէնզէր սաիր մէսէլէլէր պիլնլէրճէ միլ ուզագտա օլան պիրի թարաֆընտան մուվաֆֆագիյէթլէ հալ ու թէսվիյէ էտիլէմէլ: Պու մէսաիլին հալընը՝ սահէ ի ֆաալիյէթտէ պուլունուպ մէգքիւր մատտէլէր իլէ ուզրաշան թալիմ ու թերպիյէ ըհպէրլէրինտէն մէմուլ էտէրիլ: Պու սէպէպտէն խուսուսաթը մէգքիւրէնին հալընտան զիյատէ պահսընա տաիր պէյանը միւթալաթ էթմէքլէ իքթիֆա էտէճէյիմ:

Բահնիւնւստա վէ սաիր պազը զազէթալարտա մէգքիւր մէսէլէ հագգընտա մուհարրէր օլան մութթէլիֆ մէգալէլէրի օգուսուգլումտա, պիր գաշ միւսթէնա

իլէ, մուհարրիլէրին էքսէրինին մատտէյէ աալ տօղրու ճիհէթտէն եագլաշատըղընը հիսա էյլէմիշիմ: Մէսէլէնին ֆըրգա զաւրէթիյլէ տէյիլ, անճադ ֆէննի պիր ըուհ իլէ միւթէլաա օլունտուղունու կէօրսէյտիմ, չօգ մէմուն օլաճագտըմ: Լիսան մէսէլէսի հագգընտա պէյանը էֆքեար էտէնլէր իքիյէ թագսիմ էտիլէպիլիւր: Պունլարտան պիրի՝ մուսալէզէ էտէն մուարըլար, տիկէրի՝ միսիօնէրլէրին, վէ անլէրին մէքթէպ վէ էյլթամիսանէլէրինին նիյմլթտիտէ միւստաֆիլէրի տիր: Չանըմըլճա մուարըլար՝ միւպալաղա օլան վէ թամմ հագիգաթ օլմայան պէյանաթլարընտան տօլայը գապահաթլը տըրլար: Տիկէր թարաֆտան միւստաֆիլէր տէ՝ թարաֆիլիտանէ գաշամագ ճէվապլարլէ պահսը տէյիշիլ տիրլէր: Մուարըլ՝ միսիօնէր մէքթէպլէլինտէ Էրմէնիճէ լիսան թէտրիս էտիլմէյօր տէտիլինտէ, հագիգաթ օլմայան պիր պէյանաթտա պուլունույօր: Թարաֆը տիկէրտէն միւստաֆիլ՝ պիւթիւն ճէվապլըն սահիհ օլմատըղը մալիմ օլան իֆատէյի թէքքիպէ սարֆ էտէրէք, պահստան սափմագ խաթասընա տիւշիյօր: Մէսէլէ մէգքիւր մէքեաթիպտէ Էրմէնիճէ լիսան թէտրիս էտիլիյօր մը, էտիլմէյօր մը, տէյիլ տիր: Լին շէտիտ մուարըղըն պիլէ պու խուսուս հագգընտա սարֆը զիհն էյլէմէլինէ լիւզիւմ եօգ տրը: Մէսէլէ շուտըր. — Էրմէնի օլան վէ գըղլար՝ Էրմէնի լիսանը, էտէպիյաթը վէ թարիիսի հագգընտա թամմ վէ թէքմիլ պիր թալիմ գապուլ էտիլիյօր մը: Մէգքիւր մէքեաթիպտէ անլէր Ք. Մուգատտէսի Էրմէնիճէ լիսանտա օգույօր մը, Էրմէնիճէ լիսանտա թէրէննիւմ վէ տուա էտիլիյօր մը, պիր սէօյլէ, մէգքիւր մէքթէպլէրին քիւրէի հալաթը՝ կէնճ օլլան վէ կէնճ գըղլտէյիլ, Էրմէնի կէնճլէր վէ Էրմէնի կէնճ գըղլար ելթիշտիրմէյէ մուվաֆըգ վէ միւնաթիպ մի տիր: Միւստաֆիլ քէնտիլինին մուալ-

իմ պուլունտուղու էթամիսանէտէ չո-
նուգլարա հաթթատա իբի կիւն էրմէնիճէ
թէքէլլիւմ էթտիրիլտիլինի պէյան էտէր-
սէ, մէգքիւր սիւալլարա մէնֆի ճէվապ
վերմիշ օլուր :

Կէրէք մուարըզլար վէ կէրէք միւտա-
ֆիլէր ճիտտի վէ ասթանէ պիր վազիլէթ
ալմատըգճա, պու վէ պուլուն կիպիմէս-
լէլէրէ մուգնի ճէվապ վէրիլէմէզ : Հէմ
մուախէզէ, հէմ թագտիր իշիւն կէնիշ
մէյտան վար տըր : Լաքին նէ մուարըզ
միսիօնէրլէրին իֆա էյլէտիյի պէօյիւք
խըտմէթլէրի թագտիրտէ գուսուր էթմէլի,
նէ տէ միւտաֆի՝ մուճիպի պէրէքէթ օ-
լան մուախէզէլէրտէ զազապլանմալը տըր :
Պիզ էլէվմ միսիօնէրլէրէ միւհթամըզ,
վէ գօրգարըմ քի, տահա պիր չօգ սէնէլէր
անլէրին մուալէնէթինէ միւհթամ օլաճա-
ղըզ : Տիկէր թարաֆտան միսիօնէրլէր տէ՝
միւթագպէլէ պու տիյարտա եւափմագ
իսթէտիլէրի պէօյիւք իշ իշիւն պիզիմ
մուալէնէթիմիզէ միւհթամ տըրլար, պու-
տան մատա անլէրին իշի պիր չօգ սէնէլէր
քուսիլէն պիզիմ արամըզտա օլաճագ տըր :
Իմտի, հէր քէսին էն եիւքսէք մէնֆա-
թը միւթթէֆիզէն իշլէմէյի թալէպ է-
տէր, պաշգալար թարաֆրնտան իշիմիզին
խաթար կէօսթէրիլտիլինտէ իսթարը
թէքքիպ վէ լէտտ էտէճէք եէրտէ իւ-
թամըզը իսլահ էյլէյէլիմ :

Մէքթէպլէր իթթիհատը մէսէլէսինէ
կէլինսիքտէ, ումուսի իթթիհատ վագթը
կէլմէտի տէյու աիւշիւնսէմ պիլէ, անը թէշ-
վիզ էտէճէյիմ : Զիրա էմինիմ քի, թէշ-
վիզին միւֆիտ նէթիճիսի օլուր, հալ պու
քի, ճէսարէթտէն տիւշիւրմէք՝ զարարտան
պաշգա պիր շէյ հասըլ էյլէմէզ : Միւնասիպ
ահվալ թահթընտա իթթիհատ փէք ֆաի
տէլի օլապիլիւր իտիլինէ շիպհէ եօգ տըր :
Իթթիհատ իշիւն հալ ու քէյիլէթ՝ հէր
սէնէ տահա միւսաիտ վէ մուվաֆըզ օլու-
յօր : Իմտի իթթիհատ՝ կիթտիքճէ թէամ :

միւմ էտէճէք վէ պիր էմրի վագը օլա-
ճագ տըր : Պինաէն ալէյհ, անը ճէսարէթ-
տէն տիւշիւրմէք՝ վագըալարն թապիի
ճէրեանընը թէպտիլէ թէշէպպիւս էթմէք
տէմէք տիր, քի պու տա՝ միւմքին օլա-
տըզտան մատա պիհուտէ զիյանը մու-
ճիպ օլուր :

Իթթիհատըն զարարը նէ օլուրսա օլ-
տուն, էրմէնիլէր արասընտա թալիմ ու
թէրպիլէ ուսուլլարընտա ճարի օլան պէօ-
յիւք իսթիլաֆլար՝ ինթիզամըզըզլար
գատար զարարըլ օլամալ : Պիր ալուճ է-
հարիյի պիր տուգինա ֆըրգալարա այըր-
մագտան, էվատլարընը օ գատար մուխ-
թէիֆ ուսուլտա թալիմ էթմէքսէն նէ՝
տիւննէվի խայր մէմուլ էտիլէպիլիւր : Էր-
մէնի չօնուգլարընըն թալիմ ու թէրպիլէ
մէսէլէսի՝ հագիգի պիր ֆուս թէշքիլ է-
տիյօր : Նի՛շիւն Լուսաւորչական, Փրօթէսթան
վէ միսիօնէր՝ իթթիֆագլէ թէվհիտի մէ-
սաի էթմէսին, նի՛շիւն պիր Լուսաւորչա-
կան՝ սիյրէթ թէշքիլիլին պիր լիտան էօյ-
րէնմէք գատար մուհիմմ վէ պիր էյի
մէքթէպլին էսասի խուսուլարընտան պիրի
օլտուղունու կէօրմէսին ! Նի՛շիւն Փրօթէս-
թան՝ պիր մէքթէպլին այնի վագթտա քի-
լիսա օլմայարագ էյի պիր մէքթէպ օլա-
պիլիւր իտիլինի անլամայօր ! Նի՛շիւն միսի-
ոնէրլէր՝ եէրլինին նօյթաի նազարընը պէր-
րագ պիր սուրէթտէ կէօրմէյէ զայրէթ
էթմէսին ! Ահ, նի՛շիւն ! Այնթապ Լուսա-
ւորչականլարը՝ օթուզ սէնէտէն պէրու
օրատա պիր գօլէճ մէվճուտ օլտուղու հալ-
տէ պիր գօլէճ թէէսլինէ թէշէպպիւս
էյլէմիշ տիրլէր : Պիրի տիւշիւնէպիլիւր քի,
Հաճընտա եէթէր գատար մէքթէպլէր
վար, եինէ տէ ֆագըրը հալտան մուղթա-
րըպ օլան պու շէհրին Փրօթէսթանլարը
պաշգա մէքթէպլէր իսթէյօրլար : Նի՛շիւն :
Մէշիլար իբի խուսուտա հէր իբի թա-
րաֆըն տա հագըրը, պինաէն ալէյհ, հէր

իբի թարափըն տա եանընջ օլտուղունու պուլաճագսընըղ : Կերէք միտօնէրէր կերէք եէրի Փրօթէսթան վէ Լուսաւորչական-լար թարափընտան պիր ազ զիյատէ ա-մէյի, ազլը սէլիմ (գըրնըն յէնը) էսէրէրի կէօսթէրիլի րսէ պիր գօլէճ՝ Այնթապ վէ հէվալիսինէ թէքմիլ քիֆայէթ էտէր, վէ Հաճընլըլար տա քէնտիլէրին մէթէպ ազ-լըղընտան տէյիլ, թամմ պունըն աք-սինսէն զիյան չէքմէքտէ օլտուղլարընը կէօրէճէքլէր տիր : (*)

ԵՆՆ տար իւլ Փիւնուն

Գ Ա Ր Ք Է Մ Ի Շ Տ Է Ն

ՎԵՐ. 3. Գ. ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ, ՍՅՆԹԱՊ

Գաւիմ Հիթթիլէրին էն մուհիմ շէհրէրինտէն օլան պու մահալի պու եա-գընլարտա Վեր. Գէթէնճեան իլէ զիյա-րէթ էթտիք : Մահալը մէղքիւր Պիրէճիք-տէն 6 սաթ ճէնուպտա վէ Մուրատ Նէհրինին զարպի գըլըսընտա վազը օլուպ, պիր թարափը Նէհրի ազիմ վէ անըն գը-լըսընտա Գալէ թէսմիլէ օլունան իբի ճէ-սիմ հիւլիք, վէ տիկէր թարափլարը ուր իլէ մահալ վէ Հիթթիլէր էյամընտա պէլքի 30,000 էհալիլի շամիլ, ամմա շիմտի խարապալար երզընը օլան պիր կիւ-ղէլ մահալ տըր :

Սէնէլէր էվիլէ Խնկիլիլէր մահալը մէղ-քիւրի սաթուն ալմը օլուպ, պու ուն կիւնլէրտէ հափրիյաթ իճրա էթմէքտէ տիրէր : Շէհրին խարիճի կէօսթէրիլի ան-ճագ խարապ օլմուշ էվ վէ սաիր պինալարըն ճէսիմ թաշլարընտան, ճէնուպ գափուսու-նա կիրէն սօգաղըն ալչագ տիլարլարըն-տան, վէ ալթը թաշ վէ քիլէմիթ, իւս-թիւ իսէ թօլրագլէ գափը սուրտան ի-

պարէթ տիր : Լաքին շէհրին վէ օլ ճէսիմ հիւլիլ քէրին ալթընտա քիմ պիլիլ Նէճա-լիպի տիգգաթ էսէրէրի հալի օլան մա-պէտ վէ սէտուլէր վէ մէսքէնլէր պուլուն-մագտա տըր : Պունլարտան պիր տանէսի գըսմէն աշլմը օլուպ, եա սէրայ եա մա-պէտ օլտա կերէք տիր : Անըն պէյազ վէ սէրթ թաշլարտան պինայա էնէն Նէր-տիւպանլարը փէք կէնիլ օլտուղլու կիպի, էնիպ չըգմագտա սուհուլէթ օլմագ իչիւն ալչագ պօյտա եափըլմը տըր :

Պու Նէրտիւպանլարտան աշաղը էնէր իքէն՝ սաղ թարափընտա՝ իւզէրինտէ պիր գարը վէ պիր էրքէք ըսմինի հալի ճէսիմ սիյահ պիլ թաշ կէօրիւրսին : Պու կիպի էսէրէրին գըյմէթինի պիլմէյէն իբի եէրիլէր՝ անտէն չըգարաճագաղը թաշը իչէ եարաթմագ իչին անը պաշ թարափընտան գըլմը տըրլար : Ան-տէն պիր ազ աշաղըտա պէյազ վէ ճէսիմ պիր գալա փարչալը իւզէրինտէ՝ պիր աթ իլէ չէքիլէն պիր թէքէրէրիլի ա-րապա իչինտէ՝ պիրի օգ աթան, վէ տի-կէրի տիգկինի թաթան իբի առէմ ա-յագտա տուրույօր, վէ աթըն գարըն ալթընտա պիր առէմ՝ եիւզի եօգարը վէ տիգլէրի տիքիլմիլ օլարագ հաթըյօր : Վէ Լաքին պիլէ կէլտի քի, պու ըէսիլէրին էն թէմիլի վէ ալտը անըն միլթա-սըլընտա օլան սէրթ թաշաքի ըէսմ տիր : Պու տա ալի շէյի կէօսթէրիլի իտի իսէ տէ, պիլթիւն ըէսմ փէք ալա վէ պէրուպ վէ տահա տաղիգ պիր սու-րէթտէ եափըլմը օլուպ պագանը միւ-թէհայիլը գըլար : Պու ըէսիլէր փա-տիչահըն եա ալ էթմէքտէ եա տա մու-հարէպէ էթմէքտէ իտիլինի իւսա էթմէքտէ տիր : Աթըն այտղլարը ալթընտա հաթան առէմտէն՝ մագսէտին սօնրաքի իտիլի տա-հա իհիլմալ տըր : Նէրտիւպանլարըն սօլ թարափընտա իսէ փէք պէյազ, ճէսիմ պիր թաշտա՝ պօյու իբի պուլուգ արըն գատար

(*) Շուսու իֆատէ էթսէմ օլուր քի, Բահ-նիւսանըն 11ինճի նօմէրօսընտա Հաճըն մէթէպ մէսէլէսինէ տաիր հազըլմը օլան մէզալէրտէքի պուրհանլար՝ էկէր անկէրի պուրհան թէսմիլէ էթսէք պիլէ, իմա էթտիլիմիլ ազլը սէլիմի թէլվիգէ մուվաֆըղ տէյիլ տիրէր : Ե. Տ.

ուզուն օլուպ եաթան Վեֆրէթ գապարթ-
մա պիր արալան իւզէրինտէ պիրի գատուն
տիկէրի էրքէք օլարագ իքի ինսան րէսմ-
լէրի վար իտի, պունլար փէք ինթիսալ քի
գրալ վէ դրալիչանըն եա տա քեահին վէ
քեահինէնին րէսմլէրի տիր: Շունու տէմէլի-
յիզ քի, պու րէսմլէր սէնէլէր էվվէլ
Եօզլատ եագընլարընտա՝ չիմաի Պօղազ
քէօյ տէնիլէն Հիթթիլէրին գատիմ մէշ-
հուր չէհրինին խարտապարը գուրպինտէ
«Եագըլը գայա» նամ գայալարտա կէօր-
տիյիւմիւզ րէսմլէրտէն պագըլարընա պէն-
զէրլէր:

Գալէնին հաֆրիյաթընտա փէք տէրին-
տէ պիր ամուտ քիւսիւսիւ չըգմըլ օլուպ,
պունըն իքի թարաֆընտա իքի քիւսիւսարս-
լանլար վար տըր: Պունլար օ գատար կիւզէլ
վէ ճալիպ տիրլէր քի, Եօգարտան աչաղը
պագաղըմըգտա տիրի կիպի կէօրինիւ-
յօրլար իտի: Պունլարտան մատա, հաֆրի-
յաթ իճրա էտիլմիշ օլան եէրլէրտէ պագը
մէֆրէթ թաշլար չըգմըլ օլուպ, անլէր
Հիթթիլէրին րէսմլէրտէն իպարէթ օ-
լան եագըլարը օլմաղլէ, պիր կէօնէ զի-
յանա կիլիֆիթար օլմասընյար տէյու թօփ-
րագ իւզէրինտէ եիւզլէրի եէրէ օլմագ
իւզրէ պրագըլմըլ իտիլէր:

Հաֆրիյաթ չիմաի «Գալա» տէնիլէն
հիւսիւքտէ իճրա օլունմագտա տըր, վէ 80
գատար Արապլար պու գաղմագ իչի իլէ
մէշլուլ տըլլար: Պիւթիւն պու ճէսիմ թէ-
փէլէր տաղըլ ալընաճագ տըլլար: Չըգան
էսէրլէր վէ անթիգալար հիւքիւմէթէ աիա
օլտուզունտան, նէզարէթ էթմէք իչիւն
պիր գօմիսէր վէ պիր զապթիյէ օրատա
պուլունտուրուլույօր: Ինկիլիզլէր է-
սէրլէրին անճագ ֆօթօղրաֆլարընը ալը-
յօրլար, էսէրլէր իսէ հիւքիւմէթէ թէրք
էտիլիյօր, քեաֆի մըգտար փարա օլաճագ
օլուր իսէ, պիւթիւն չէհրին հաֆրիյաթը
իճրա էտիլէճէք տիր: Իշ փէք պէօյիւք օ-
լուպ, իթմամը պիր գաշ սէնէյէ միւհ-

թաճ իտիյինտէն իւքեան իչիւն պինալար
տախի ինչա էթտիրիլմէքտէ տիր:

Ալտըղըմըլ մալիւմաթա կէօրէ, մէզ-
քիւր հիւսիւքլէր պիր գաշ միւտտէթլէրէ
աիտ օլուպ, էն ալթ գըսմը գապլ էթ
թարիի, եանի պիտայէթ ի թարիխտէն
մուգատտէմ օլտուզու հալտէ, սօնրա Հիթ-
թիլէր, անտէն Աշուրիլէր, անտէն սօնրա
Բումլար, սօնրա Բօմալլար վէ էն սօնրա
Արապլար պուրատա հիւքիմ սիւրմիւշ տիր-
լէր: Արապլար վէ Հիթթիլէր տէվրինէ
աիտ օլմագ իւզրէ սէրալլարըն տի-
վարլարընըն ճիւզի պիր գըսմը վէ օ զիքը
էթտիրիմիզ ամուտ քիւսիւսիւ չըգմըլ
տըր: Էն իսթ գաթտա օլուպ Արապլար
թարաֆընտան պրագըլմըլ ապէրի գօ-
վուշլար՝ ատի թաշտան ատի պինալար է-
սէրի տիրլէր: Բիւզանդիոն տէվրինէ մախ-
տուս օլարագ չէհրտէն չըգարըլմըլ աաի
թաշլար իւզէրինտէ աաի րէսմլէր վէ իսաշ
կէօրտիւք:

Շէհրի մէզքիւրիւն գատիմ թարիխինէ
կէլիսէք, օ Բարեւոնլուլար թարաֆընտան
Գարգամիս, Աշուրիլէր թարաֆընտան Կար-
կսմիս թէսմիյէ էտիլմիշ տիր: Պիւա չիւպ-
հէ պու իսմ՝ Հիթթիլէրին վէրմիշ իտիյի
իսմին ճիւզի ֆարգ իլէ այնիսի տիր: Շիմ-
տի ճարապուլուս տէնմէսի իսէ շու եօլտա
օլմուշ օլմալը: Բումլար վէ Բօմալլար է-
յամընտա չէհր Հիյրափօլիս (կիւնէշ չէհրի)
թէսմիյէ օլունմուշ օլուպ, պու իսմ Եա-
րապուլուս վէ պատէհու ճարապուլուս
տէնիլմիշ տիր: Շէհրին թարիխի միւտ-
տէթի Հիթթիլէր էյամընա՝ եանի, թա-
րիի Միլաոտան իւշ պին սէնէ էվվէլէ
տիւչիւպ օլ զէմանտա անըն թիճարէթ-
կեահ պիր մահալ իտիյի շու աթիտէքի
վագըլարտան աչիքեար տըր: Քրիստոս-
տան 880 տէնէ էվվէլ չէհրին հիւքմտարը
օլան Սունկարա՝ Աշուրիլէրէ մաղլուպիյէ-
թինտէն տօլայլ փէք չօգ տօգուճա գու-
մաշլար, իչլէնմիշ քէրէսթլէր վէ մատէն-

լէր վերմիշ տիր: Բէզա Բրիտանոստան 858 սէնէ էվվէլ Իքինճի Շալմանասար Սան-կարայը ֆէթհ էտիպ թագմինաթը հար-պիյէ մագամընտա քիլլի ալթուն, կիւ-միւշ, պագըր, տէմիր վէ ալ րէնքլի իշ-լէմէ գումաշլար ալմըշ սրր: Պունլար շէհ-րին սէրվէթ վէ սանաաթտա թէրագգը էթմիշ իտիյինի կէսթէրիր:

Գարքէմիշ՝ Բիթապը մագատտէստէ 2 թէվ. 35. 20 վէ Երեմ. 46. Չտէ Մրսր մէլիյի Փարաուն Նէքաուվըն Իսրայէլ մէ-լիյի Յովսիայը ֆէթհ էթմէսի, վէ պատէ-հու Մըսր մէլիյինին Պապէլ մէլիյի Նա-բուգոդոնոսորըն թարափընտան ֆէթհ օլըն-մասը միւնասիպէթիյէ գիքը էտիլմիշ տիր:

Շէհրին գատիմ իլահէսի Ագակապիս օլուպ, օ՝ պիւթիւն Ասիաի Սուլթանտա թա-նըմըշ սրր: Գարքէմիշ թախրիպ էտիլ-տիքտէն սօնրա, իլահէսի օ վալթտա Բօ-մալըսոր վէ Եօլնանիլէր էյամընտա Հիրա-փօլիս, ամմա շիմաի Պումպուճ տէնիլէն շէհրէ նագլ էտիլմիշ տիր:

Պիր գաշ սէօզ տէ Պաղտաս շմէնսը ֆէրի միւնասէպէթի իլէ սէօյլէյէլիմ: Սէղ-քիւր խաթթը քէպիր ճարապուլտսուն իթթիսալընտան կէչէճէք օլտուղունտան Մուրատ ըրմաղը իւզէրինէ եափըլաճագ քէօփրիւ տէ Գալէնին էթէյինտէ տիր: Եօ-լուն ինչասընա խըսմէթ էտէն իչիւն միւհէնատիլէր վէ իշճիլէր պինալար եա-փըլմըշ օլուպ, պիր տէ խասթալիանէ ին շա էտիլմէքտէ տիր: Անլատըլըմըզա կէօ-րէ խաթթըն Հալէպտէն պուրայա գատար օլան գըմը պու Օգոստոստա պիթէճէք տիր: Բէօփրիւ ինչասը իչիւն օլան թէտարիքիւթ շիմաիլիք ալէթ վէ էտէվաթըն նագլինտէն իպարէթ օլուպ ապ քէօփրիւ սօնրա եափը-լաճագ սրր:

Շմէնսըքէր խաթթը խիթամ պուլ-տուգտա գաթարլարըն աճաիպ պիր քէօփ-րիւ իւզէրինտէն կէլիպ կիթմէսի, պէշ պին սէնէ էվվէլ Հիթթիլէրէ խապէր վէ-րիլէ աճապա ինանաճագլա՞ր մը խաի:

ՆԻՉԻԻՆ ՍԻԻՔԻԻԹ ԷՏԻՅՕՐԼԱՐ

ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Եագընլարտա միւթէալէմ պիր Իսլամ տօսթում եանըմա կէլիպ Խրիթիյանըղըն թալիմաթը վէ մէզհէպի ֆրրգալարը հագ-գընտա պիր քիթապ եագմագտա օլտու-ղունու գիքը իլէ պագը մալիւմաթլար իս-թէտի: Պիլտիյիմ գատարըն սէօյլէտիքտէն սօնրա պէն տախի Իսլամիյէթին թալիմա-թը հագգընտա սուալլար սօրուպ մալիւ-մաթ ախզ էյլէտիմ: Միւնաիլէյհ՝ Իսլամի-յէթին ահքեամը լաեիւթէղայլէր օլուպ, էսասը հէր քէսէ աաալէթ, հագգանիլէթ վէ լութֆ իլէ մուամէյէ էթմէք օլտու-ղունու, վէ շու աաալէթին թաթպիլին-տէ Իսլամ Խրիթիյան թէֆրիգասը օլմա-յըպ պիր քիմաէնին պիր շէօփիւնիւ, պիր փարասընը զասպ էթմէք, հաթթա հա-սէտ էթմէք պիլէ գաթիլէն հարամ վէ կիւնահ իտիյինի պէյան էյլէտիքտէն սօն-րա, Իսլամիյէթտէ հիւրրիյէթ ի վիճտան ու էֆքեար պուլունտուղունու թէէյիտ ի-չիւն օնու Փրօթէթանըղա թէշպիհ էտիպ, օնաա նուֆուլը րուհանիլէթ վէ գատէմ տախի օլմատըղընը, վէ հէր պիր վազիֆէ ինթիլապ վէ մէշվէրէթ իլէ էլէէգինէ թէվաի օլունտուղունու իզահ վէ թէէքիտ էյլէտի: Հաթթա ումում պէնի պէ-չէրէ տէլի, Խրիթիյանըղտա օլտու-ղու կիպի տի շմէնլէրէ պիլէ շէֆգաթ վէ մուհապպէթ վաճիպ իտիյինի իտաիա էյ-լէտի:

Պիթթապի շէրիաթը Իսլամիյէյի տօղ-րուտան օգոյուպ անլամագ վէսալիթինտէն մահրում օլտուղումտան՝ տօսթումըն պու-մալիւմաթընա իթիմատ էթմէքտէն պաշ-գա պիր չարէմ օլմատըղը կիպի, ինան-մամագ իչիւն տէ հիշ պիր սէպէպիմ Եօգ իտի: զիրա հիշ պիր տին հագգանիլէթ վէ աաալէթտէն պաշգա պիր էսաա իւզէրինէ թէէսիս էտիլմէտիլի կիպի, հագգա մագ-րուն օլմայան պիր տին տախի փալտար

վէ պագի օլամայաճաղընը ագլէն վէ ման-
թըգէն տիւշիւնմէյէ մէճպուր իտիմ: Երինէ
տէ պու տինին թապիւլէրինտէն փէք չօ-
ղունուն ամալ ու հարաքեաթընը, վէ տի-
նէ նէ կէօնէ թէֆսիրլէր վէրտիքլէրինի
կէօզ էօնիւնէ կէթիրիպ ասթումում խի,
թապլէ, «Շու տէտիյինիդ Իսլամիյէթին
թաթպիգի նէրէտէ տիր», տէյու սիւալ
էյլէտիյիմտէ, «Հագգըն վար, հիշ պիր
եէրտէ», տէյու ճէվապ վէրտի վէ իլավէ-
թէն «էյէր հագրէթ ի Փէյլամպէր տիւնեա-
յա ալտէթ էտիպ քէնտի իւմմէթինի ա-
րամագ իւզրէ պուրայա կէլէ մէյուս օ-
լաճագ իտի», տէտի: Պու միւսասէպէ
ֆիքրիմ իւզէրինտէ էօյլէ թէէտիր հասը
էյլէտի քի՝ օ կիւնտէն պէրու ահվալը ա-
լէմի սէյր էտիպ շէրիաթը Իսլամիյէնին
Միւսլիմ վէ զայրի Միւսլիմ թարաֆըն-
տան նէ գասար սու ի թէֆէհհիւմէ տիւ-
չար օլտուղունու կէօրտիքճէ, «Նի՛շիւն
սիւքիւթ էտիյօրլար, նի՛շիւն տինին հա-
գիգի մահիյէթինի գավլէն վէ ֆիլիէն ա-
լէմէ թէֆհիւմ վէ իսպալթ էթմէյօրլար»,
տէյու տիւշիւնիւր իտիմ:

Պու տէֆա տա Իճթիհաս զագէթա-
սընտա Շէյխ Ապտիւլ Հագգը Պաղտա-
տինին «Իթթիհասը Իսլամ ճէմիյէթի
մուգասսէսէսիւնին պիր ուզվի սըմա-
թըյա վէ մուվագգաւիյէթի մախսուռէ
իյէ» Խրիսթիանլարա գարը նէմրէթ,
պուղղ, իսթիֆրահ վէ ճիհաս վաղ վէ ի-
լան էյլէտիյինի օգուտուղումտա վէ պու-
նու տա Իսլամիյէթիւն նիսասը վէ Ալլա-
հըն էմրի տէյու իտտիա էյլէտիյինի կէօր-
տիւլումտէ, տիւչարը հայրէթ, տէհէթ
վէ մէյուսիյէթ օլարագ, «Աճէպա նի՛շիւն
ալէմի Իսլամ սիւքիւթ էտիյօր, նի՛շիւն
ճիւմէ միւթէտէյիւն եէքտիլ վէ եէք ա-
վաղ ըէտտ վէ փրօթէսթօ էթմէյօր», տէ-
յու կէօզլէրիմի Ղանճ գըյըսընտան Թունա
սահիլէրինէ գատար շէվիրիւր իրէն, ան-
ճագ պիր էտիպ ի Այնթապինին չու տէհ-

շէթի սիւքիւթիւ իիւալ էտիպ մուգատ-
տէս պիր նէֆրէթ վէ իսթիքրահ իլէ անը
րէտա էթտիյինի կէօրտիմ: Սէօյլէյինիդ,
էյ իսլամլար, Այնթապի՞ մի Միւսլիման
տըր, Եօգսա Պաղտատի՞ մի:

Տիւշիւնիւնիւզ քի, տաիմա ատալէթ
վէ հագգանիյէթ իւզրէ եաչամաղա տինէն
մուվագգաֆ օլան պիր Իսլամ, տինսալընա
թէսատիւֆ էյլէտիյինտէ՝ շէֆիդ, մուհիպպ
վէ ատիլ օլտուն. վէ ախէր հէր հանկը պիր
ինսանա, էվրօփալը, Ասիալը, մէտէնի, պէ-
տէվի, զարիպ եա գօմչու քիմ օլուր իսէ
օլտուն, օնա գարչը պուղղ, ատալէթ վէ
իսթիքրահ իլէ մուամէլէ էթսին: Հաքիմ,
մէմուր, աքէր, թիւճճար, զէնկին, ֆա-
գիր հէր պիր Իսլամ չու գաիտէյի թաթ-
պըգ էյլէր իսէ, օ զէման սիյրէթ վէ ին-
սանիյէթ նէրէտէ գալրի, օ մէմլէքէթտէ
ատալէթ, ասայիշ վէ թէրազգը մէմուլ
օլտունօւր մու: Շէրիաթըն լայու թէղայ-
յէր գավանիյինի պէօյլէ պիր իսթիսնա գօր
մը, պիր ֆէրտ եա պիր գավմ հէմ ա-
տիլ հէմ հագգսըղ, հէմ շէֆիդ հէմ զա-
լիմ օլապիլի՞ր մի: Տինին թալիմ էյլէտիյի
փաքըղ պո՞ւ մը տըր: Նի՛շիւն սէսինիդ
չըգմայօր վէ չու շէրր սաչան ազըղ գա-
լիմթմայօրսընըղ:

Իսլամիյէթին իւք էյամընտա շէրիա-
թըն թաթպըղը խուսուսունտա չօգ կիւ-
զէլ հիքեայէլէր իշիթտիմ: Էզ ճիւմէ,
իսլիֆէ ի ազամ հագրէթ ի Օմարըն, պիր
Եէհուտի իլէ հուզուրը հարիմտէ տուրուպ
մուհաքէմէ օլունտուլունու վէ Եէհուտինին
հագգընը թէպիմ էյլէտիյինի, ֆագաթ
Եէհուտինին իսմինի հիւլմէթլէ զիքր էթ-
մէտիյինտէն տօլայը հաքիմի թագիր վէ
թագսիհ էյլէտիյինի իշիթտիմ: Հագրէթ ի
Օմար մը Միւսլիման տըր, Եօգսա տէրու-
նինտէն նէֆրէթ ալէշի սաչան չու շէյխ
մի: Նի՛շիւն ճիւմէ շէյիլէր վէ խօճալար
սէսլէրինի էտիպ ի Այնթապինին իլէ
գարըշտըրմայօրլար:

Սրնն ի սէպավէթիմտէն պէրու Իսլամ-
լար արասընտա պէօյիւտիւմ, ճնար իլէ
եէյիպ, իչիպ, արգատաշլըգ, գարտաշլըգ
վէ տէրտաշլըգ էլլէտիւմ, չօյլար իլէ
պօյուն պօյունա սարըլըպ էօփիւշտիւմ,
մուհապպէթ, չէֆգաթ վէ ուխուվլէթ
կէօրտիւմ: Անլէրէ էյիլիք էտիպ պէտէլինէ
էյիլիք կէօրտիւմ, պունլար Իսլամ վէ հէմ
էյի Իսլամ իտիլէր: Ապտիւ Հագգըն
գավլինճէ՝ պունլար խաթա՞մը էթտիլէր,
տինլէրինէ խաթի՞ն մի օլտուլար: Օլ սարը-
լան գօլլար իսթիքրա՞ն իչին մի սարըլա-
ճագ իտի, պէնիւմ քէլնսսըմ՝ անլէրի թէլ-
վի՞ս մի էթտի: Սէօյլէյինիլ գարտաշլա-
րըմ, օլ պուսէլէր սիպի մուգատաէս տի-
նինիլ ինտինտէ մէրտուա վէ միւլէվլէ՞ս
մի էլլէտիլէր: Նի՞չին տին ալէյհինտէ
պու հագարէթէ թէհամմիւլ էտիյօրսընը:
Պիլիլիւմ չօգ չօգ Իսլամլար քի, սէնէտի
հանմըլ վէ զայիպ օլմուշ տէյնլէրինի պիւլա
թէրէտտիւա կէթիլիպ Խրիսթիյանլարա
թէէտիյէ էլլէտիլէր, չօգտան էօլմիւշ փէ-
տէրլէրինին պօրճունը թէէտիյէ էտէնլէր տէ
չօգ արըլար: Պիլիլիւմ չօգլարընը քի, գօմ-
շուլարընըն մալլէրինի մուհաֆազա էտիպ
պիւր չէօփիւնէ պիլէ սօզ ունմայարագ իտտէ
էլլէտիլէր: Լաքին էյվա՞ն, չօգլար տա էն
մուհիպպ տօսթ վէ գօմշուլարընը հաղմա
էտիպ չուլ իւղէրինտէ օթուրթտուլար, վէ
կէօյա տինէն հալալ տէյու վիճաանլարընը
թէպրիյէ էթմէք իսթէտիլէր, վէ խըրըլը-
լըգ, զատտարըլգ, զուլմ վէ հագգըրըլգ
իլէ զատպ օլունմուշ էմվալը եէտլէրինտէ
հըֆըլ էտիպ Իսլամ խանէլէրինի տօլտուր-
տուլար, վէ ալէմէ քէնտիլէրինի Իսլամ
տէյու իրաէ էլլէտիլէր: Սէօյլէյինիլ է՞յ
մաթպուսթը Իսլամիյէ, է՞յ տին խաթըմ-
լարը, է՞յ շէրիաթ համիլէրի, շուլէքէյի
իւղէրինիլտէն տէֆ կտինիլ: Նի՞չին զա-
վէթա սահիֆէլէրինտէ շու մուգատաէս
րէտտիլէրի օգումայօրըլ, նի՞չին անլաթ-
մայօրսընըլ քի, տին խըրսըլըլա հիշ պիւր
վազթ միւսատաէ էթմէլ:

Շէրիաթ մուհիպինճէ պիւր հայվանա
պիլէ զալիմիլք էլլէմէք, պիւլա սէպէպ թէ-
լէֆ էթմէք գաթիյէն կիւնահ իտիլինի
տէֆաթլա իչիթմիլիւմ: Պիւր չէհը հանար
իքէն, պիւր քիւփէյի հանղընտան գուր-
թարմագ իչին քէնտիլէրինի թէհիլէյէ
գօյան Իսլամլարը կէօրտիւյիւմտէ, օ հիսսի
չիֆգաթը վէրէն տինէ հայրան օլմուշըմ,
լաքին այնի գէմանտա Ալլահը թէքպիւր է-
տէրէք վէ փէյլամպէրին իսթիլլէ հէմճինս-
լէրինի, վաթանտաշլարընը, սուրէթ ի իւլա-
հիյէտէ խալգ օլունմուշ ինսանլարը գաթլ
էտէնլէր հագգընտա իչիտինճէ, «է՞յ
Իսլամլար տիլիթ էթմէյինիլ, պիւ-
թիւն ալէմէ իլան էտինիլ քի, պու
ճանվէրլիքլէր տին ի Իսլամըն գապահաթը
տէյիլ տիւր, Փէյլապէր պունլարտան
նէֆրէթ էտէր վէ անլէրին նատիպի ճէ-
հէննէմ տիւր տէյինիլ», տէյու նիստա էթ-
մէքտէն քէնտիլի ալամայօրըմ:

Ոն ալթըր սէնէ էվլէլքի գըլթալտա քէնտի
տաիրէսինի մուհաֆազա էտէն պիւր Իսլամ
սարըլատէ մուախսէրէն իսթիլթագ օլուն-
տուգտա, «Քիւտիլի վուրտու, բայէ պաշ
էյաի, Իսլամ մուհաֆազա էլլէտի», տէ-
յու ճէվապ վէրմիշ իտի: Սէօյլէյինիլ պու
ատիլ վէ նէճիպ զաթ տինի եանլը՞մը
թէլաղըլ էլլէտի:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅՍԱԹ

ՍԻՒԱԼԼԱՐԱ ՃԵՎԱՊ

1.

Խ. Տ. — Քիթապը մուգատտէսին մագ-
սէտի՝ թարիխի եա իլմի մալիւմաթ վէր-
մէք օլմայըպ անճագ Ալլահը պիլէ քէչֆ
ու պէյան էթմէք օլտուշու, ալէլխուսու
թէքվինին իլք 11 պապլարը հագիգի
թարիխ օլմամայլէ անը հարֆիյէն թէֆ-
սիւր էթմէք ճաիլ օլմաւըլը անլաշըլմալը
տըր: Պինաէն ալէյհ Կայէն հագգընտա
սիւալընըլն ճէվապընը Ք. մուգատտէստէ

արամագտան իսէ Մարդաբանութիւնստան պահս էտէն պիր տէրս քիթապընա միւրաճաթ էտէպիլիրսինիզ : Հէմ տէ սիւալընըզ ֆաիտէսիզ նէվտէն տիր : Ահա ը ճէտիտ պէօյլէ մաստէլէր իլէ օղրաշմաղը նէհի էտիօր : (1 Տիմ. 1, 3. 4.)

2.

Ե. Յ. Գ. — «Միւմինին էօմրիւնտէ փալքէնմէք (թագոտի) պիրտէն մի, եօգսա թէտրիճէն մի մէվգի ի իճրայա գօնուր» :

Պու պապտէ միւմինէր պէյնինտէ ճարի օլան միւպայէնէթ ի էֆքեար պազը մուհիւմ թէֆրիգաթը ետփամագտան նէչէթ էտէր : Մէսէլա թախսիս ի նէֆս իլէ թագտիս ի ըուհ եէքտիկէրինտէն թէֆրիգ էտիլմէլի : Միւմինին քէնտի նէֆսինի քիւլիլէն Ալլահա թախսիս էթմէսի թէտրիճէն տէյիլ, իլլա պիրտէն ետփըլան պիր ֆիլի տիր : ամմա Ալլահըն օլ ըուհը քիւլիլէն թագտիս էթմէսի պիրտէն տէյիլ, անճագ թէտրիճէն ետփըլան պիր ֆիլի տիր : Սանիէն «կիւնահ» իլէ «կիւնահլար» թէֆրիգ էտիլմէլի : Պիր միւմինին կիւնահլարտան եանի կիւնահլը ֆիլիլէրտէն խէլաս օլմասը պիրտէն վուգու պուլապիլիր : ամմա կիւնահտան եանի կիւնահլը թապիաթտան խէլաս օլմասը թէտրիճէն վուգու պուլուր : Ֆիլան կիւնահլը ըէֆագաթը գաթ էթմէք պիր անտէ վուգու պուլան գարալա մէրպութ տըր , (էլպէթ ելնէ Բուհ իւլ Գուտսըն թէսիրի թահթընտա) ամմա օլ ալագայա սէվգ էտէն չէնվէթ խուլընտան խէլաս օլմագ , անա տաիմա մուգափէմէթ էթմէք վէ տաիմա Բուհ իւլ Գուտսըն թէսիրինէ մաղհար օլարագ եաշամագլըղը իճապ էտէր : Խէլաս սալթ կիւնահլըն ափվ օլունմասը իսէ, Ալլահ պուլու ան ը վահիտտէ «Օղլըմ, կիւնահլարըն տահա ափվ օլունտու» տէմէքլէ ետփըլ պիթիլիր, ամմա խէլաս պուլունտան զիյատէ պիր չէյ եանի կիւնահ թապիաթընըն մահվը իսէ , Ալլահ պուլու թէտրիճէն ետփար : էվ-

վէքի պիր թէք ֆիլի (act) , սօնրաքի իսէ պիր սիլիլէ ի էֆալ (process) տըր :

Պու ալամէթին սէպէպինի անլամագ չէթին տէյիլ տիր : Մաղֆիրէթ եանի գապահաթ հիսսինի ըէֆ էթմէք սէլահիյէթի սըրֆ Ալլահա մախսուս օլմալլէ եէքաէն իճրա էտիլիր . կիւնահլար թէվպէ էթտիյի անտէ քեամիլ վէ ճապա ափվա նաիլ օլուր : կիւնահտան խէլաս պէօյլէ տէյիլ տիր : Անըն մէվգի ի իճրայա գօնուլմասը Ալլահ իլէ ինսանըն պիլ իթթիֆազ իչլէմէսինէ մէրպութ տըր : Ալլահըն թագտիս էտէպիլմէսի իչիւն ինսան կիւնահ խուլլարըն անա թէսիլմ էթմէլի տիր . ինսան իսէ պուլու անճագ միւթթալի օլտըղը նիսպէթտէ ետփապիլիօր : «կիւնահսըլ քէմալ» իստիաօընտա պուլունմագլըղըն թէֆսիրի հէման պու տըր : Էօյլէլէրտէ կիւնահ վար տըր , անճագ քէնտիլէր ինթիմալէն միւթթալի տէյիլ տիրէր :

3

Օր. Ս. — Եօլլատըղըն մէգալէյի իքի տէֆա օյուտում : Խրիսթիյան հայաթընա մալիք վէ տուա էօմրիւնէ վագըֆ պիրի օլուտուլունու կէօրմէքլէ սէվինտիմ : Անճագ պիր զաիֆ նօթթաընը կէօթէրմէք իսթէրիմ : Պաղը քիմսէլէր ահվալը տէրու նիյէլէրինի հիշ եօղլամամագլէ խաթա էտէրլէր : սէն իսէ տիկէր ուճա կիթմէլէ մէյեալ սըն : Տաիմա մուպէնէ ի նէֆս էթմէք , հիսսիյաթա գուլազ վէրմէք , տէրունի ահվալը հալլ էթմէք իղվասընը կէօրիւօրըմ : Հիսսիյաթ իլէ չիմսիքինտէն էքսիք օղրաշ : Նէֆստէն տըշարըյա չօգ պագ : Բուհանի իշ իչլէ : Մութլազա «Պիր սաաթ» տուա էթմէյէ լուլում եօգ : Իչլէմէք տուա գաուտար մուհիմ տիր : Հէմ տէ Գ. մուգատաէսի մէխանիքի թարզտա գուլլանմագտան սագընմալը : Գիլիստէն զիյատէ ֆիքրէ , ալթաէն զիյատէ ֆըգրայա , լուղէթտէն զիյատէ մատտէյէ պագ : Պու խուսուսաթա տիգ-

գաթ էթմէքլէ էօմրիւն զիյատէ սաղլամ
վէ միթէնասըպ օլուր :

4.

Էրպասաս Բում սօսթըմըզ. — Յովհ. 3. 3 Հագգընտա պիր քիթապըզ Եազմազ պիր պէնտ գալէմէ ալմագտան պէլքի գօլայ տըր: Անճագ պիր խուսուսըզլէբը էտէյիմ: Եէնի սօղուշ՝ առէմըն սըրֆ Իրատէթինին գուվլէթլէրի սայէսինտէ իսլահը նէֆա էթմէսի օլմատըղը միսիլու, անտէ պիր Եէնի թապիաթըն խալգ օլունմասը տա տէյիլ տիր, անճագ զաթէն մէվճուս օլան գապիլիյէթ վէ գուվլէթլէրին պիր ճիհէթ Ի ախէրէ տէօնմէսի տիր: Ախլագի թապիաթըմըզ ճիսմանի առէմտէ նէֆա իւզէրինտէ թօփլանմըզ օլմաղլէ կիւնահ սօղուրուր: Մէրքէզի տէյիլտիրինտէ, Եանի Ալահա տէօնտիւլինտէ, այնի թապիաթ պիր ճէտիտ էօմր, մուգատտէս էօմր, Ալահ իլէ միւլագաթ էտէն էօմր հասըլ էտէր: Պու թէպէտտիւլի մանէվի՝ թէպէտ շարթընա մէրպութ օլմաղլէ ալէսէվիյէ իմանա կէղմէֆ. վէ էսասէն Ալահըն Եափտըղը պիր ֆիլիլի բուհանի օլմաղլէ բուհսան սօղմագ թէսմիյէ էտիլի: Յովհ. 3. 3 տէ էֆէնտիմիզին գուլլանաղը Անօթհէն քէլիմէսի՝ պիլտիյիմիզ իւզրէ հէմ «Եէնիտէն» հէմ «Եօգարըտան» թէրճէմէ էտիլէպիլի: Ատէմտէ պիր հայաթը ճէտիտէ իլէ նէթիճէլէնտիյի սէպէպտէն «Եէնիտէն» վէ մէնպար Ալահ օլտուղու իչին «Եօգարըտան» սօղուշ տըր: Հէր հալտէ Խրիսթիյան էօմրիւնին պիտայէթ նօգթասը Բուհիլ Գուտսըն միւմինտէ հասըլ էթտիյի պու ֆէվգէլատէ թէպէտտիւլի տէրունի տիր: ՄԱՐԿՈՍ

Ինսանըն ֆագիլէթի՝ խայր ու սէվապ հագգընտա կէօսթէրտիյի խահիշտէն աէյիլ, օլ խահիչին իճրասընճա իթթիխագ էթտիյի մէպէքտէն անլաշըլը :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

Մ Ա Ի Գ Ա Տ Տ Ի Ս Ա Լ Է Վ

6.

Պու՝ փէք զաիֆ վէ իշէ Եարամազ պիր աթ իտի իսէ տէ, հարամիլէր կիթտիքտէն վէ Բանիէրօ անա պինտիքտէն սօնրա, «Պու մուս պէնի սիհրլէմիշ տիր կէօրիւնիւյօր, անըն խաթըր իչին շու իսսիզ Խօլարտա տիվանէ պիր տիլէնճի միսիլու Եօլճուլուգ էթմէլի իմ», տէտի:

Շու միւպաշէրէթինին հագիգաթէն իմքիանըղ օլտուղունու տիւլիւնտիւ վէ կէրի տէօնմէք քերարը ագիլ օլաճաղընը պիլտի իսէ տէ, մէզքիւր միւպաշէրէթի պաշա չըգարմագ իչին քէնտինտէ մուգալէմէթ էտիլմէզ տէրէճէտէ շէտիտ պիր հարէթ վար իտի: Պու սէպէպտէն Եօլունա տէվամ էթտի:

Պիր ազ սօնրա, էօնիւնտէ 4 քէչի պուլունան պիր չօպանա թէսատիւֆ էյլէտի: Էթրաֆ օ գատար մահսուլըզ, գուրու վէ չըպլագ իտի քի, Բանիէրօ պու գօյունլարըն Եալըլըզլարընը կէօրտիւլինտէ «Աճէպա պունլար թօփրա՞գ մը Եէյօրլար», տէյէ քէնտի քէնտինէ սիւալ էթտի:

Չօպան իսէ, պէօյիւք պիր սիւրիւ սահիպի օլուպ, սիւրիւսիւ Սալիպիյուն թաւաթընտան Եաղմա էտիլմիշ օլտուղունտան պու թէք պաշընա կէլէն Խրիսթիյանա՝ էլինտէն կէլէն հէլ ֆէնալըղը Եափմազա գարար վէրտի վէ անըն իւզէրինէ հիւճիւմ էտիպ սօփասը իլէ անըն էլինտէքի մուսա վուրտու: Բանիէրօ պիթթապի հէր շէյտէն զիյատէ մուսու մուհաֆազա էթմէյէ շալըլըղը սէպէպտէն պիր չօպանա գարը պիլէ քէնտի քէնտինի միւտէֆաա էտէմէտի: Վէ անը սէօնմէքտէն մուհաֆազա էյլէմէք մագսէտիյլէ մուսու Եանընա սօղրու շէքտի: Չօպան անա պիր գաշ տէֆա տահա վուրտուգտան սօնրա անըն մուսմէլէսինէ տիգգաթը ճէլպ օլունարագ տուրտու վէ թէսճիւպ իլէ Բանիէրօյա

պագմաղա պաշտար: Զօպան՝ Բանիէրօնն ապասը թութուշմուշ օլտուղու հալտէ անը սէօնտիւրմէյէ չալըշմալըպ մուսու մուհա- ֆազա էթմէք չապասընտա պուլունտու- զունու կէօրիւնճէ, քէնտիինն պու մուա- մէլէսինտէն տօլայը պիր նէվ հիճապ հիսս էյլէտի, վէ խալը պիր մէսաֆէ Բանիէրօ- ննն արտը սըրա կիտիպ իքի թարաֆը սարփ, տար պիր եէրէ եէթիշտիյինտէ կէլիպ աթըն պաշընտան թութարագ ու- սուլճա օրայը կէլիրտի:

Բանիէրօ չօպանն քէնտիսի ի հիւսն ի ըրզա իլէ նէֆսինէ ճէֆա վէրմէյի տէր իւհտէ էթմիշ օլան ազիզ պիր քիմսէ զանն էթտիյինն հիսս էտէրէք թէպէսսիւմ էյլէտի:

Ազշամ իւզէրի Բանիէրօ պազը եօլ- ճուլարա թէսատիւֆ էյլէտի: Երուսաղէմին ֆէթհ օլունմուշ իտիյինն խապէրի սահիլ պօյունտա իշիտիլմիշ օլմաղլէ չօք քիմսէ- լէր օրայա կիթմէյէ հազըրլանըյօր իտիլէր: Սէնէլէրտէն պէրու Երուսաղէմէ կիթմէք իշիւն պէքլէմիշ օլան սէյեահլար վէ պիր գաշ եէնի վասըլ օլմուշ քէրպանլար վար իտի: Պունլարտան չօզլարը թիւճճար օ- լուպ էչեա ու էմթաա կէօթիւրիւյօր- լար իտի: Պու եօլճուլար՝ էլինտէ եանար պիր մուս պուլունան վէ աթա թէրս պինմիշ օլարագ եօլճուլուգ էթմէքտէ օ- լան Բանիէրօյա թէսատիւֆ էթտիքլէրինտէ «Մէճնուն, մէճնուն», տէյու պազըրըյօր- լար իտի: Եօլճուլարտան գըսմը ազամը իթալիան իտի, վէ անլէրին քէնտի լիսան- լարընտա «Փա՛ղօ, փա՛ղօ» (պուտալա) տէյէ նիտա էթտիքլէրինն իշիտիյօր իտի:

Բանիէրօ պիւթիւն կիւն քէնտի քէն- տիսինն էփէյի զապթ էյլէմիշ իտի իսէ տէ, արթըզ պու նիտալարտան սօն տէ- ըէճէ հիտտէթլէնէրէք տէրհալ աթտան էնտի վէ ճանընը սըգանլարա եուսրուգ վէ սիլլէ իլէ մուգապէլէ էթմէյէ պաշա- տը: Անլէր Բանիէրօնուն տարպէլէրինտէն

գօրգարագ գաշարլար վէ Բանիէրօ եալը- նըզ գալտը: Մէրգում քէնտի քէնտինն՝ «Սահիհէն պէնի տէլի թէսմիյէ էթմէյէ հազլարը վար տըր», տէյէրէք մուսու արամաղա պաշտար: Մուսուն նէ՛րէտէ գալտըղընը պիլմէյօր իտի: Էնճամ կէօր- տիւ քի, մուս եէրտէ պիր տէլիյէ տիւշ- միւշ իտի: Մում սէօնմիւշ իտի իսէ տէ, աննն եագըննտա պուլունան պիր գուրու օթուն աթէշ ալմըշ իտիյինն կէօրէրէք, «Մում սէօնմէզտէն օթու եագմըշ տըր, պինսէն ալէյհ պախթ պանա եավէր տիր», տէյէ տիւշիւնմէյէ պաշտար: Վէ մուսու թէքրար եագըպ, «Իհթիմալէն պու՝ չէք- տիյիմ մէշագգաթլարըն սօնու տըր», տէ- յէրէք աթա պինտի: Փագաթ պու տէֆա քէյֆի գաշմըշ վէ մէֆթուր օլմուշ իտի: Պու եօլճուլուղունուն մուվաֆֆագիյէթլէ թաճլանմասը իհթիմալ օլմաուղընը ան- լատը:

Ազշամլայըն Բանիէրօ Բամէյէ վէ օրա- տան քեարվանլարըն կէճէլէյին ուսումէն գօնագ էթտիքլէրի մահալէ եէթիշտի: Պուրասը՝ պէօյիւք, իսթիւ գափալը պիր հավլու իտի: Պու հավլունուն չար ճիհէ- թինտէ եօլճուլարըն քէնտի աթլարընը պաղլամալարընա մախուս ուֆագ ախօր- լար վար իտի: Խուսուսի օտալար պուլունմա- տըղընտան ատէմէր հայրանլարըն եանընտա եաթարլար իտի: Պու մահալ գալապալըզ իլէ տօլու իտի իսէ տէ, խանճը Բանիէրօ վէ աթը իշիւն պիր մահալ պուլու: Քէ- զալիք Բանիէրօյա պիր տղ թաամ վէ ա- թա պիր ազ եէմ վէրտի:

Բանիէրօ՝ քէնտիսինն հիւսն ի մուամէլէ էտիլտիյինն կէօրիւնճէ, «Հարումիլէր աթ վէ սիւհհըմը ալմաղլու պանա պիր էլիլիք էթմիշ իտիքլէրինն ինանաճաղըմ կէլիյօր: Եօլճուլար պէնի մէճնուն Լէրինն զօյաճագ օլուրլար իսէ, պու մէմլէքէթտէն եագալը գուրթարմագ տահա գօլայ օլաճաղընա չիւպհէմ եօգ տըր», տէտի:

Աթը ախորա չէքիպ, մումու էլին. տէ թութտուղու հալտէ պիր սաման եղընը իւզէրինտէ օթուրտու: Պիւթիւն կէճէ ույանրգ աուրմագ նիյէթինտէ խի: Լաքին օթուրուր օթուրմագ տէրհալ ույգույա տալտը: Ան տէրէճէ եօրուլմուշ օթուղունտան ուփ ուզուն եաթըպ սապահա գատար ույո տու: Ույգուտան ույանտըղընտա պագտը քի, մում ղայիպ օլմուշ տըր: Սամանըն իչինտէ արատը իսէ տէ պուլամատը: «Պիրիսի անը ալըպ սէօնտիւրմիւշ տիր», տէյերէք՝ էյի քի, ղայիպ օլմուշ տըր, պէօլէ իմքեանսըպ պիր միւպաչէրէթտէն վազ կէչմէլի իմ միւլահազասըյէ քէնտի քէնտինի իգնա էթմէյէ չալըշտը իսէ տէ, պիր ազ տիւչիւնտիւք տէն սօնրա քէնտինտէ պիր ղալաթ վէ պօշուգ հիսսի ույանտը: Պունտան ագտէմ թաամիմ էթտիյի հէր հանկը պիր իտէ մուվաֆֆագ օլմագ իչին պու գատար հասրէթ չէքմէմիշ իտի:

Աթը արշարը չէքաի, թիմար էտիպ էյերի վուրտու, վէ եօլա ըէվան օլոնաղը սըրատա, խանճը էլինտէ պիր եանար մում օլարագ կէլիպ, «Տիւն ագչամ սէն ույոյընճա մումունու պէն ալտըմ, ալ, անը սանա կէրի վէրէյիմ», տէտի:

Բանիէրօ հիչ ալտըրմայարագ, «Աէօնտիւրտիւլին էյի օլմուշ», տէտի:

Խանճը ճէվապէն, «Աէօնտիւրմէտիմ, սէն կէլտիյինտէ անըն եանմագտա իտիյինի կէօրէրէք, անըն սէնճէ պիր էհէմմիյէթի հաիզ օլաճաղընը պիւլտիմ վէ անը սէօնմէքտէն մուհաֆաղա էյէտիմ, մումուննէ գատար էքսիլտիյինի կէօրիւրտէն, պիւթիւն կէճէ եանմըլ իտիյինէ գանի օլուրտուն», տէտի:

Բանիէրօն կէօլէրի սէվինճինտէն փարլամուղա պաշլատը: Խանճըյա քէմալը կէրմի իլէ վէտա էտիպ աշգ վէ մէսէրրէթ իլէ եօլունա ըէվան օլտու:

ՊԻՐ ԱՏԵՄ ՆԷ՞ ՏԻՐ

Իշմ ի ֆիլիա ճօգքա ի նագարընսան. — 52 օգգա աղըրըղընտա պուլունան պիր տտէմտէ 1,200 եումուրթատա պուլունան էճգա, 3,649 միւք. այագ օլան պիր ղաղ մախընինի տօլտուրաճագ ղաղ, տէօրթ տանէ օրթա պօլու չիվի (մըխ) եափաճագ տէմիր, 75 մում իչին իճապ էտէն եաղ, 8,064 գութու քիպրիթ եափաճագ ֆօսֆօր, պիր պալօնը տօլտուրուպ պուլութլարտան եօգարը ուչուրապիլէճէք միւվէլիտ իւ մա (hydrogen) մէվճուտ տըր: Միւթէպագի ղըմը իսէ 6 չոյ գաշըղը տօլուսը թուզ, պիր գատէհ տօլուտու չէքէր վէ 8 օգգա սոտան իպարէթ տիր:

Իշմ ի քէշրիս ճօգքա ի նագարընսան. — Պիր աաէմին 500 աղալէթի վէ պին միլիօն հիւճրէլէրի (cell) վար տըր: 200 ֆարգըլ քէմիլէր, 3.5 օգգա գան, պիր գաշ եիւզ այագ ուզունըլունտա գան տամարլարը, 25 այագ ուզունըլունտա պաղըրսագ վէ պիր գաշ միլիօն մէսամմաթը (քիւչիւք տէլիլէր) վար տըր: Գալպի պաղէն 68 տիրհէմ, պաղէն 96 տիրհէմ աղըրըղընտա օլուր. գալպին սօլ ղըթասը 35—50 տիրհէմ աղըր օլուպ, պօլը 5—3½ փարմագ, էնի 3½ — 2½ փարմագ օլապիլիր: Գալպ աղալէթտէն միւրէքքէպ պօշ պիր ալէթ օլուպ, հէր տագիգէտէ վիւճիտէ 7.5 օգգա գան սէվգ էտէր, պու իսէ պիւթիւն վիւճիտէ օլան գանա միւսապի տիր: 24 սաաթտա 12,800 օգգա գան ճէվէլան էթտիրիր: Պիր տագիգէտէ թագրիպէն 72 տէֆա վէ պիր կիւնտէ 100,000 տէֆա չարփար: Պիր սէնէտէ վասաթ պիր աաէմին գալպի 3,560,000 օգգա գան ճէվէլան էթտիրիր: Գալպ հիւր պիր էսիր տիր. պաղէն կրէվ եափար, վէ տաիմա կրէվտէ տավալը գաղանըր: Թէր տէլիլէրի ըուպ փարմագ տէրինիյինտէ օլուպ, պունլարըն ճիւմէլսինին թուլու 9 միլ (իւշ սաաթըլըգ եօլ) կէլիր:

ՔԻԼԻՍԵԼԵՐՏԵՆ

ՊՐՈՒՍԱ ԳԱՒ. ՄԵՃԼԻՍԵՆ ՔԻԼԻՍԵԼԵՐԻ

Աթիտէ մուխթասարէն տէրճ էտիլէն պէյաննամէ Պրուսա Գաւառական մէծիսի թարաֆընտան էթրաֆ քիլիսէ վէ ճէմաաթլարա խիթապէն թէվճիհ էտիլմիշ տիր :

Բրիստոստա սէվկիւլիւ պիրասէլլէր :

Բրիստոստա սէլամլարմըզը սիզէ թէպիլիլիլէ պու պէյաննամէյի թագտիմէ միւսարաաթ էտէրիլ, իւմիտ էտէրիլ քի, անըն միւհիլէվիլ օլտուղու խիթար վէ թավսիլէլէր Րուհ իւլ Գուտսըն տէլալէթիլլէ սիզէ Ֆաիտէլի օլուր :

Բէնտիմիզի պիր թագըմ կիւճիւլէր գարչըսընտա պուլույօրըզ քի, անյէրտէն պէլլիլէրինէ սիզին տիգգաթընըզը տավէթ էթմէք խթէրիլ : Էվվէլա, Պիզիմ հեվալիհին միւհիլէլ հալլ : Բիլիսէ վէ մէքթէպ մէմուրլարը պուլունմայան մահալլարըն մէսէլէսի ճիտտէն միւթալաալը տէլէր : Կէրչի պու պապտէ չօգ ճէնտ էտիլմիշ, միւմքին օլան վաաթթալար գուլլանըմը իսէ տէ, կիթտիքէ ումումի պիր հալ քէսպ էյլէմէքտէ օլան միւնտաիպ ատէմ զըթըլընը սիզտէն սագլաւագ խթէմէլիլ : Շայանը թէէսսիւֆ պիր վագըա տըր քի, զօլէճ վէ տարիւլֆիւնուէն մէզուկարը տաիմա ճիսմանի խրոմէթլէր թագիլ էտիլօրլար : Իմտի արգու էտէրիլ քի, պիլիմիլէ պէրապէր հասատ սահիպլինիլ քէնտի հասար իշիւն իշճիլէր հէթիշարիմէսի պապընտա տուա էտէսինիլ :

Րուհանի իշին թէրագըզը իշիւն լազըմ կէլէն ֆարա մեհիլէսի տէ ճաի սիգգաթ տըր : Հէր չէյ օ գատար պահալըանընը տըր քի, մէմուրլարըն մաաշարընըն մըզտարընը պիլ խասսա նազարը տիգգաթա ալմագ կէրէք տիր, պու կիւճիւլէպտէ տաիսի սիլլին մոււվէնէթինիլիլ թալէպ էտէրիլ : Էմին իլ քի, էյէր պիլ քէնտի շախարմըզը վէ մալիք օլտուղումուզ շէյլէր Ալլահա թաիսիս էտէրսէք Գաւառական մէծիս պէօլլէք պէրէքէթլէրի մուճիպ օլաճագ տր : Լաքին գօրգարըզ քի, ճէմաաթլարմըզըն իրիսթիյան հայաթընըն շէրէֆիլ թէճրիպէսինէ մալիք օլմամալարընըն սէպէպիլ շու աճընաճագ վագատ տըր : Եանի պիլիմ թարաֆլարտա պուլունան քիլիլէլէր հագիլի սին սահիպի օլան պիր քիմտէ քէնտի շախարմը վէ մալընը Ալլահա վէ անըն իլգէթինէ մուհապէթլէ թաիսիս էտէր խիլլինի կէրէյի գատար անյամամըշար : Պու նօգթալը ի-

զահ էտէն աթիտէքի իքի այէթի նազարը տիգգաթընըզա թագտիմ էտէրիլ : «Զիրա պէհա իլէ սաթըն ալընտընըզ, պու սէպէպտէն Ալլահա միւթէպիլիլ օլան ճէսէտինիլ վէ Րուհունուզէ Ալլահը թագիլ էյլէլինիլ,» (1- Կորնթ. 6, 20,) վէ «Իւշրլէրին ճիւմէսինի խալլինէյէ կէթրինիլ քի, պէլթիմտէ էրգագ պուլունա, վէ պուլունուլէ պէնի թէճրիպէ էյլէլինիլ, սիզէ սէմանըն փէնճէրէլէրինի աշըպ եէր գալմալընճայա գատար իւզէրինիլէ պէրէքէթ տէօքմէ՞զ միլիմ, տէյու Րապպ իւլ Ճիւնուտ պուլուրուր :» (Մալաք. 3, 10) : Պու այէթլէրտէն աշըգ կէօրիլլիւյօր քի, պիր իրիսթիյանըն Կոյուլըն նէ՞ գատար եիւքսէք տիր, վէ պիլ՞ անա եէթիլմէք իշիւն էլտէն կէլէն զայրէթի էթմէլլիլիլ : Թէէսսիւֆ էտէրիլ քի, պաղը եէրլէրտէ մէմուրլարա վատ էտիլէն մէպլաղըն մուլթագամէն թէէտիլլէ էտիլմէտիլլինի իշիտիլօրըզ : Ճէմաաթլարտան պաղըլարը հալա անյամամըշար քի, Րուհանի իշ իշիւն վատ էտիլէն մէպլաղըն թէէտիլլէսի Ալլահա գարչը մուգատտէս պիր վալլիլէ օլուպ, անը իհմալ էտէմէլիլ : Պիլիմ ֆարգը սթափօնլարտա պուլունան ֆարգը ճէմաաթլարմըզը մուհապէթ վէ լէթաֆէթլէ իլգամ էտէլիմ քի, քէնտիլլէրին մատտէթէն օլան վալլիլլէրինի ֆիթապը մուգատտէսին թալէպիլինէ կէօրէ սէլալմէթլէ իֆա էյլէլինիլ :

Պաղը սթափօնլարտա հիւքմ սիւրմէքտէ օլան ատէթլէր մէճիսէ մուճիպ ի էնտիլէ օլտու : Էվվէլա, եէր եէր հիւքմ սիւրէն պիլիլիլիլ զիքը էտէճէլիլ : Միւսքիւթ խթիմալընըն տիւնեատա նէ՞ ալիմ խասարաթը մուճիպ օլտուղունու վէ պու աաթթի լազլ իշիւն միւթէմէտտին հիւքիւմէթլէրին նիլգամար վագ էյլէսիլլինի զիքրէ հաճէթ Խօգ տր : Բէնտի քէնտիլլէրինի Բրիստոսըն խլտմէթլին վագֆ էթմիշ օլան իրիսթիյանլարըն, խուտուա քիլիսալարմըզ աղասընըն քէնտիլլէրէ վէ ալագատարլարընա մուճիպ ի զիյան օլան պէօլլէ ֆէնա պիր ստէթէ գալիլմաղա նաճը ճէտարէթ էյլէտիլլէրինի անյալամալօրըզ : Բէլլա, Լապպըն կիւնիւնըն պաղը ճէմաաթլար թարաֆընտան փէք կէվլէք սուրէթտէ հրֆիլ էտիլմէսի պէօլլէք էսէֆիլիլիլ մուճիպ օլտու : Իմտի պիլթիւն քիլիսալարմըզտան ճիտտի մահապէթլէ թէմէնիլ էտէրիլ քի, պու մէքթուպըն միւթէվիլլաթընը նազարը տիգգաթա ալարագ օ ֆէնա ատէթլէրտէն վագ կէչսիլլէր, վէ ճիւմէմիլ տէ Ալլահըն վէ ատէմլէրին հուզուրունտա պիւ-

թիւն գալստէն էօյլէ հաշամաղա չալըշալըմ քի . կիւնտէն կիւնէ հագիգի իրիսթիյան հայաթընտա պէօյիւլիւպ թէրազըր էտէլիմ : Թէմիզ էօմ . րիւմիւլլէ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Լն . ճիլլինի էթրաֆըմըզտա պուլունանլարա սատա գաթլա թագտիւմ էթմէյէ վասըթալար օյալըմ : Ճիւմլէնիգի տէ Ալլահըն մուհապպէթինէ . Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ինայէթինէ վէ Բուհիւլ Գուտսըն տաիմի տէլալէթինէ թէսլիմ էտէրէք գալըրըզ մուհապպէթլէ . Բապպըն խրամէթինտէ պիրատէրլէրինիզ :

Պրոսա Գաւառ . Մեհրիսի քարափընսան
Կեհարիպ Բէիս
Օ. Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ Ճ. ՄԱԲՆՈԹԸՆ

ԹԱՎՍԻԵԷ

Պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու Կայտէրլյէ հէվա . լիսինտէ աճէնթամըզ օլան Նազարէթ էֆ . Մասիչեան՝ մուխթէլիֆ մէրքէզլէրի զիյարէթ էյլէմէք վէ Գիթապը մուգաատէս շիրքէթինին մէնաֆիի իչլին քիթապըզլարմըզ իլէ միւզաքէրէտէ պուլունմագ իւզրէ Ասիաի Սուլթաատա ուղուն պիր եօլճուլուզա միւպաշէրէթ էյլէմէքտէ տիր : Միսիօնէլլէր , վաիլլէր , քիլիսալար վէ Գիթապը մուգաատէս իչլինտէ իշթիլաքը օլան ճիւմլէ սօսթլարտան անա պիր հիւսնի գապուլտա պուլունմալարընը թէմէնի էյլէրիզ :

Ամէրիգա Գ. Մուզ. Շիրքէթի
Թիւրիսա Շիւպիսի իսարհիս քարափընսան
Տէրիսաաւէր Ս. ՊՈՌԻԷՆ

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ԽԱՐԻՃԻ

Ձրանաս . — Ձրանաս Մարօզ իչլին եէնի պիր ուսուլը խաարէ իթթիխազ էյլէմիշ տիր : Պաստա պիր մուգիմ ճէնէրալ (Ճեհեռալ Բեզիսան) պուլունուպ , օ հէմ սուլթանըն հուգուգը հիւքմընիսինի մուհաֆալա , հէմ մէմլէքէթտէ ասայիչի թէէմին , հէմ էճնէպիլլէրին հուգուգուսու միւտաֆաա էտէճէք տիր : Հագիգաթը հալտա՝ մէմլէքէթին վալիսի օլուպ տօղրուտան Ձրանասըն իարիճիյէ նէզարէթի թարաֆընտան գօնքօզ էտիլէճէք , վէ մէզքիւր նազարէթտէ Մարօզ ումուլունա մէսուլ օլան պիր հէյէթի մախսուսէ պուլունաճագ տր : Պու մուհիմմ մէվգիէ թալին օլունան իլք մէմուր ճէնէրալ Լիօթի օլուպ , միւմաիլէյի 1854տէ սօղմուշ , վէ Հինսի-Չինտէ

Մատակասկարտա վէ Մարօզտա էհէմմ վագի . ֆէլէր պաշընտա պուլունմուշ օլտուղու իչլին պու մէմուրիյէթէ էն զիյատէ միւսթայիտ զաթատտ օլունմագտա տըր : — Էփէյի վագթտան պէրու օթօմօյիլլէրլէ Փարիզ ճիվարլարընտա առէմ սօյմագ վէ գաթլ էթմէքլէ մէշղուլ պուլունարագ պիլթիւն Փարիզտէ պէօյիւք հէյէճանը պատի օլունշ օլան շագիլէր պէօյիւլիւսինրէիսի՝ տիկէր պիր լէֆիգի իլէ պէրապէր կէչէն հաֆթա սէրաէսթ էտիլտի , վէ թուլուլտուգտան պիր իքի սաաթ սօնրա միւսատէմէ էսնաընտա ալտըրը հարալարտան վէֆաթ էթմիշ տիր : Փօյիպէր չօգտան պէրու մէրգումըն արգասընա տիւշմիւշ իտիլէր իտէ տէ , թուլթամա . յօրլար իտի : Պու քէրլէ պիր միլիօնէր անաշիքին օտաարնտա օնու չէվիլիտիլէր , վէ նիհա . յէթ էվի տինամիթ իլէ պէրապիւ էթմէտիքճէ օնու էյլէ կէչիլլէմէտիլլէր : Պու վագըա Փարիզտէ էփէլի հէյէճանը պատի օլունշ տր :

Ալպարիս-Մանարիսարան . — Եէնի իարիճիլլէ նազըրը Պէրիսթօլ տարալամէնթօտա հիւքիւմէթին խարիճի մէսլէքինէ տալի իզահաթ վէրմիշ տիր : Պունտա տիկէր աէվլէթլէրլէ միւնտաէպաթը սօսթանէտէ պուլունուլարընը պէյանտան սօնրա , իթալիա մուհաթէպէսինտէ Պազանլարըն ասայիչինի թէհիտ էտէն պիր հալ պուլունմաաղընը , վէ իթալիանըն Ատալար տէնիլլինտէքի հարաքեաթընըն էվրօփա մէնաֆիլինի իլալ էթմէյէճէլլինի թէէքիտ էյլէմիշ տիր : Էվրօփա փօթիթիգասընճա ասայիչի թէհիտ էտէն ունուլարըն պուլունուլունու գապուլ էթմէքլէ պէրապէր , Ալթիրիա-Մանարիսթանըն մուհաֆաղաքեար պիր մէսլէք թուլթաաղընը խապէր վէրմիշ տիր :

Չիւն . — Միլլէթ մէճլիսի Ապր . 29տա փէքինտէ աչըրապ անտէ՝ Եուան-Շի-Գայ ճալիպի տիգգաթ պիր նուլթ իրատ էյլէմիշ , վէ կէօմրիւլիւն արթըրլմասընը թալէպ էթմիշ տիր :

Մ. Ամէրիգա . — Բէիս Թէֆթ իլէ Մր . Բուզվէլթ արասընտա ինթիլիապ միւնասիպէթիլլէ վուգու պուլուն միւնատէլէտէ թարաֆէյն եէքտիլլէրի ալէյինտէ փէք չէտիտ իսան իսթիմալ էթմէքտէ պուլունմըշար , վէ պիրպիլլէրինին շախսի մէքթուպարընտան պազը գըսմլար մէյտանա չըգարմըշար տըր : իմուսուսա Մր . Թէֆթ՝ Բուզվէլթէ հազտըրը պիր մէքթուպտա Գանատա իլէ իթիլաֆի մէսլէքսինէ տալի հազար իքէն , «Պու իմուսուս Գանատալը Մ . Ամէրիգա . յա մէրպուլթ գըլար » մէալընտա պիր իպարէ

գուլյանմըջ օլուպ, պու չէյ պիր չօգ մուսխէ. զէյն պատի օլմուշ տըր:

Իրան. — Իրանտա մէպուսլար ինթիխապը իչիւն հազընտա էմր վէրիլէճէյի իւմիտ էտիլի-յօր: Սապըզ մէպուսլարտան պազըլարը վէ էսպագ Ուարիճիյէ նազըրը պու արատա տէր. տէսթ վէ թէվզիֆ էտիլմէքտէ տիրլէր: — Շահ ը մախլուըն պիրատէրի Սալար էտ Տէվլէ Համա-տան էհալիսինէ պիր թէլէլլուֆ չէքիպ քէնտի-նին օրա կէրմէքտէ օլտուղունու խապէր վէրմիշ, վէ քէնտինէ պիւսթ էթմէլէրինի թալէպ էթմիշ տիր: Փրէնա Ֆէրման Ֆէրմա իսէ, 1200 ասքէր իյէ անլէրէ գարըը չըգմըշ, վէ Եփրէմ իսան 200 էրմէնի Ֆէտալիլէլլէ հիւքիւմէթ օրտուպունա մուսվէնէթ էթմէք իւզրէ Սուլթանապատտան հօլա չըգմըշ տըր:

Աֆղանիստան. — Աֆղանիսթանտա Մանկալ գապաիլի իսեան էթմիշ օլուպ 10,000—12,000 մուհարրիպ իյէ իլէրլէմէքտէ տիրլէր: Իսեանըն տիկէր գապիլիլէր արատընտա տա թէամմիւմ էտէճէլինաէն գօրգուլմագտա տըր:

Բուսիա. — Բուսիանըն Վասսթ վէ Ուրալ էյալէթլէրինտէ, դարպի Սիպէրիատա վէ Թիւր-քիսթանտա չէտիտ գըրթըզ հիւքմ ֆէրմա օլուպ 15—20 միլիօն էնալի աճըրգտան թէլէֆ օլմագ թէնիլքէսինտէ տիր: Բէօյլիլէր չէնրլէրէ ազըպ կէլիյօրլար, չէնրլէրտէ տէ Ենէճէք պուլունմա-տըղընտան փօլիպէր անլէրի կէրի քէօյլէրինէ գօվույօրլար: 1891 գըրթըղընտան պէրու պէօյլէ պիր հալ կէօրիլմէմիշ տիր:

Ինկիլթերրա. — «Հօմ Բուլ» լահիաաընըն միւզաքէրէսինէ պաչանըմըշ տըր: — Փարլամեն-թօ՝ Թիքանիլին պաթմասընտա մէսուլ օլանլարը պուլմագ իչիւն պիր հէյնէթ ի թէֆթիլիյէ թալին էթմիշ տիր: — Թիքանիլտէ պուլունան պիր Գաթօլիք ֆահանալ վալիօր պաթմագտան էվվէլ օրատա պուլունան Գաթօլիքլէրի քէնտի պա-չընա թօլիյալըպ օնլար իչիւն քիլիսէնին սօն վաղիֆէսինի իֆա էյլէմիշ վէ սօնրա ճիւմէսի տէ դարգ օլմուշլար տըր: — Էն պէօլիք չմէն-տըֆէր խաթթընըն տիրէքթօրը օլան պիր գաթ Թիքանիլտէ քէնտի գէվճէսինտէն այրըլըպ օ գա-լըլա՝ քէնտիսի տէ վաիօրա չըգաղըղընտա քէն-տինին 14 հաչընտա օլլու հանընտա տուրույօր իտի: Սօնրա պու. օլլան տէնիլգտէն գուրթուլ-տուղընտա վալիտէսինէ գալիւշուր գա-վուշմաղ տէտիլի իլք սէօզ չու օլտու, «Վալիտէ պէն թամա փէտէրիմլին հանընտա տուրտուլ վէ ատէմ կիպի պուլունմաղա չալըշտըմ»:

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

Ապրիլ 7տէ Սուրէնեանց Արքեպ. փարլագ մէրասիմլէ Էջմիածին Կաթողիկոս քիւրսիսիւնէ օթուրմուշ տըր: — Փաթրիգ Ս.՝ Օսմանը մէ-պուս ինթիխապընտա էրմէնիլէրին հուգուգու-նուն փայմալ էտիլտիյինտէն, էրմէնիլէրին քէնտի ատէտլէրնէ նիսպէթէն 18—20 մէպուս ինթիխա-պա հագըլարը օլտուղու հալտէ, պու հագըլարը-նըն նազարը իթիպարա ալընմատըղընտան տօլալը հիւքիւմէթ նէզտինտէ իշթիքեստա պուլունմուշ տըր: Իթթիհատըն Իսթանպօլտա պէլլի ազալա-րընտան օլուպ, մէպուս ինթիխապ օլունան Ահմէտ Նէսիմի պէյ իյէ միւլագաթընտա, միւ-չարիլէյհ՝ ալի վէճնլէ պէյանը իշթիքես էյլէմիշ տիր: Ահմէտ Նէսիմի պէյ՝ Իթթիհատըն հիւսն ի նիլէթլէ չալըշտըղընը վէ օլան ինթիգամըղըզ-լարտան տօլալը միւթէէսիֆ պուլունտուղընու պէյան, վէ պու տէֆա հիլ տէյլիլ իսէ 11—12 էր-մէնի մէպուս ինթիխապընտա էլտէն կէլէնի Եսիմա-ղը վատ էթմիշ տիր: — Փաթրիգխանէնին թահթը իտարէսինտէ պուլունան պիւթիւն մէքթէպլէրին էսամի վէ տէրէճէլէրիլէ, միւտիր վէ մուալլիմ-լէրինին չէհատէթնամէլէրի վէ թէգքիլէ ի Օսմա-նիլէրէրինին իրալը իչիւն թալին օլունան միւտ-տէթ՝ Մալիսին 17ինճի կիւնիւ խիթամ պուլա-ճալընտան, Եէվմի մէգքիւրէ գատար էվ-րագը մէգքիւրէնին իրալը վէ աքսի թագ-տիրտէ վազլիֆէ ի ասքէրիլէ իյէ միւքէլլէֆ օլան մուալլիմլէրին հէր հալտէ սիլք ի ասքէրիլէ իտ-խալ էտիլէճէքլէրի Ուլիլիլէ նէգարէթի թարա-ֆընտան փաթրիգխանէյէ թէպլիղ գըղընմըշ տըր: — Մալիս 1տէ Փաթրիգ Ս. Էվգաֆ նազըրընը զիյարէթ էտիպ էրմէնի քիլիսէ վէ միւլէսսէսաթը իտալիլէսինէ ախ վագըրֆլարըն վէ պու արատա պիլ խաստա Սամաթիա քիլիսէսի իյէ Երուսաղէմ մանասթըրը վէ Գալֆահան էյթամիսանէսի վա-գըրֆլարընը մահլիլիլէթինէ տալի պիր գէման-տան պէրու հիւքիւմէթճէ տէրմիյան էտիլմէքտէ օլան միւտտալաթա պիր նէթիճէ ի գաթիլէ վէրիլմէսինի թալէպ էյլէմիշ, վէ պու թալէպէ՝ իտալիլ պէյ մէսալիլ մէգքիւրէ սէլէֆլէ-րի զէմանընտա թէհատուլա էյլէտիլի ճիւնէթ-լէ նէթիճէ ի թէտգիգաթլարընա գատար պէք-լէմէլէրինի, վէ հէր հալտէ մուլաֆըզը իտալէթ պիր թարգտա հալլ էտէճէլինի պէ-յան էյլէմիշ տիր: — Մալիս 2տէ Փաթրիգ Ս. Բուսիա սէֆարէթխանէսինէ աղիմէթլէ սէ-ֆիլի ճէտիտ Ս. Կիրսէ պէյանը թէպրիքեսաթ

էյլէմիշ վէ ֆէվզէլատէ ինթիրամաթա մաղհար օյմուշ տըր: Սէֆիր հազրէթլէրի տախի պիլ մու-
գապէլէ, Փաթրիգ Սրբազանը զիյարէթ էյլէմիշ
տիր: — Միւտտէթ ի ասքէրլէսի հէնուզ խի-
թամ պուլմամը օլան էրմէնի ասքէրլէրին փա-
փաղար թարաֆընտան նիքեան էտիլմէմէսինէ
տախր Հարպիյէ նէզարէթինտէն Փաթրիգխանէյէ
պիր թէզքիրէ վարիտ օյմուշ տըր: — Փաթ-
րիգխանէ սէվաթրինտէ թէլէֆօն թէէսիսի իչիւն
Փօսթա վէ թէլէղրաֆ նէզարէթինէ միւրաճաթ
էտիլմիշ, վէ փէյնէն 40 լիրա վէ այսա շէր
վրա թէտիյէ էտիլտիյի հայտէ միւսաատէ է-
տիլմէնյի պիլտիրիլմիշ տիր: — Խառն ժողով
Մայիս Յոնէքի իճթիմաընտա Փաթրիգխանէ պիւտ-
ճէսինի թանգըմ էտիպ պէր վէճ ի աթի թէր-
թիպաթտա պուլունմը տըր: Փաթրիգ Ս. իչիւն
մահլէ 5,000 զրշ: Փաթրիգ վէքլի 1,500,
մասլահաթկիւզար 3—4,000, թահրիրաթ միւտրի
1,700—2,000, քեաթիպէր 300—500 զրշ:
— Սանասարեան մէքթէպի պուհրանը էլան
տէվամ էտիլօր, միւթէվէլիլէր հէյէթինն
կէչէն նուսիտէ տէրճ էտիլէն մուգարթէրաթը-
նըն լէն վէ ալէյհինտէ էրմէնի մաթպուլաթը
չէտիտ հիւճիւմէրտէ պուլունույօր: Պու պուհ-
րանըն մէքթէպ գանուէնամէսի հիւքմիւնէ մու-
վաթըզ վէ միւնասիպ պիր սուրէթտէ հալլըն
թէսիլ իչիւն իսթանպուլտա պուլունան մէղուն-
լարընտան պիր հէյէթ թէչէքքիւլ էյլէմիշ տիր:
— Էջմիածին վէ Կիլիկիա Կաթողիկոսարը մի-
յանէսինտէ Մուշեղ Եպս. ըն Ամէրիգատա իճրաի
մէմուրիյէթ էյլէմէսինտէն սօլայը միւպայէնէթ ի
էֆքեար հասըլ օյմուշ տըր: — Բարեգործախան
Լնկերոսթիւն մէսարիֆի քէնտինէ ախտ օյմագ
իւզրէ 9 մէքթէպ քիւչատընը Միացեալա թէք-
լիֆ էյլէմիշ տիր: — Սամոթրիատա քիլիսէ
հալլունտա իչէյէն ամէյէր պիր խաղինէ
պուլուպ, էրզըուսու թիւճար Գարեգին Ա-
ղամեան էֆ.յէ վէրմիշէր: Պու խաղինէն
փէք գըյմէթլի օյսուղու անյաչըլպ, միլի մա-
լիյէ էնճիւմէնի թարաֆընտան թալէպ էտիլ-
մէքտէ օլուպ, աքսի հայտէ մահքէմէ վաթըթա-
սըյէ իսթիրտատ էտիլմէքմիշ: — Վանտա
Ապրիլ 20տէ Բիւրսէր թարաֆընտան 4 էրմէնի
մաթթուլ վէ պիր էրմէնի մէճրուշ օյմուշ տըր:
— Թալաստա Բեհիվանեան Կարապետ Թիւրք
լէր թարաֆընտան պօղուլարագ գաթլ էտիլմիշ
տիր: — Թիքանիֆ վէ Թէֆասա մաղրուգիյնի
արասընտա պիր գաչ էրմէնիլէրին տէ պուլուն-
տուղու եազըլօր: — Վահրամ Չուհանեան
Փարիզ հուգուզ մէքթէպինի փարապ մուվաֆ
ֆագիյէթլէ իքմալ էյլէմիշ տիր: Փափանըն
էմրիյէ Խաչատուրեան Եպս. ըն սֆարօղը ըէֆ
էտիլմիշ տիր:

Փ Ր Օ . Ճ Է Մ Ա Ա Թ Ը

Պրուստաթի Ամէրիգան գըղար մէքթէպի
խտարէսի ֆէննի մէսէլէրէ տախի պիր սըրա
ալանի նութգլար իրաւընը թէրթիպ էյլէմիշ
օլուպ, պու միւնասիպէթլէ իքի հաֆթա մու-
գատտէմ վեր. Յովսէփ Ոճիկեան «Տիգգաթ»
մէվզուլը իւզէրինէ, վէ կէչէն ձիւմա էրթէսի
ազչալը վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան «Ֆէննի Միւ-
թալա» մատտէսի իւզէրինէ պիրէր նութգ
իրատ էյլէմիշէր տիր: Պու նութգլար ումուժ
էհալիյէ տէ աչըգ պուլունմը տըր: — Կէչէն
հաֆթա Չահչէնպի հիւնիւ Իսկիւտար Ամէրի-
գան Գօլէճին էրմէնի թալիպաթը Պարաֆընտան
Ահարոնեանըն «Արցունքի Հովիտը» արամասը
իզհար էտիլմիշ տիր: Կէրէք մէնգարէլէր վէ
կէրէք թալիպաթըն կէօսթէրտիլ իքթիտար վէ
մուվաֆֆագիյէթ ճիւմէ հուզգար թարաֆըն-
տան թագաիր էտիլմիշ տիր: Պու իզհարաթ
կէրէք թալիպաթըն վէ կէրէք հուզգարըն գալ-
պինտէ ազգային հիսսիյաթ թէչվիգէ խըմէթ
էթմիշ տիր: — Վիր. Յովսէփ Մէլիքեան Փար-
գինտէն (Բիւրսիսթան) եազըլօր քի՝ օրատան
1½ սաաթ պուտը մէսաֆէտէ պուլունան Բիւսի
գարիյէսինի Ապր. 14տէ քէնտիսի զիյարէթ էյլէ-
միշ օլուպ, օրատա պաղը բուհանի խըմէթլէր
իճրա էյլէմիշ տիր: Սապահ խըմէթլիւնտէ 120
գատար սամիուն հազըր պուլունմը վէ էօյլտէն
սօնրա իճրա էտիլէն Աչա ի Բապպանի միւնա-
սիպէթլիյէ քիլիսէյէ 10 ազա գապուլ օլունմուշ
տըր: 1895 գըթալընտա պու քէօյիւն Ինճիլի
քիլիսէսինտէն 10 ազա թէլէֆ էտիլմիշ իտի:
Պու տէֆա քիլիսէյէ գապուլ օլունան աղալարըն
պաղըսընլարըն էվատարը իտիլէր: Պու խըմէթ-
լէրէ էթրաֆ քէօյէրտէն տէ ճէմաթ կէլմիշ իտի:
— Տօգ. Նազարէթ Աղեքսանդրեան Ապրիլ 23տէ
Ֆրէզնօտա ֆիւճճէթէն վէֆաթ էյլէմիշ տիր:
Միւմաիլէյն ան ապ Այնթապըր օլուպ Տէրխասա-
տէթտէ ուզուն միւտտէթ իճրա ի թէպապէթ
էյլէմիշ վէ 1895տէն պէրու Ամէրիգանըն Ֆրէզնօ
չէհրինտէ իգամէթ էտիլօր իտի: — Սամսունտան
Հաճի Սալվաճ Սիւրիա խրիսթիյան ասքէր-
լէրի իչիւն պաղը միւնասիպ քիթապար սաթուն
ալմագ իւզրէ իտարէխանէմիղէ 108 զրշ. իանէ
կէօնտէրմիշ տիր: Բէզալիք Աֆիօն Գարա Հի-
սարտան Գրիգորիս էֆ. Թալիսթալեան անլէր
իչիւն 12 տտէտ ճէպ իլահիսի իանէ էթմիշ տիր:
— Աֆիօն Գարա Հիսար Ինճիլի ճէմաթը քիլի-
սէնին սէնէ պաչըրը միւնասէպէթլիյէ իճրա օ-

լուսան խրտմէթատ Օսմանիյէ Թիգլեար քիլի-
սէսի իշին 2 Օսմ. լիքա խանէ էյլէմիչէր տիր:
— Պատ. Յ. Խ. 2 էյթոռնցեան էֆ. Այնթապտա
էրմէնի շաւրանլարտա վազ վէրմէք խրտմէթինէ
տալէթ օլունուռն տըր: Միւսմիլէյն Զատիկ
միւնասէպէթիլէ Մարաշըն իքինճի Ինճիլի քի-
լիսէսինտէն տալէթ օլունարազ օլատա, քէզա-
լիք պիրինճի վէ իւչիւնճիւ քիլիսէլէրտէ վէ իմի
իւսհի մէքթէպինտէ վազլար վէ նութզլար ի-
րատ էյլէմիշ տիր: — Ամէրիգատա Փրօվիտէնսին
«Տիկմանց Բարեսիրալան Ընկերութիւն»ը Ալապաշ
քէօյլունէ պիր Բանկիւմա իհտա էյլէմիչէր տիր:
— Թիքանիլին զարգ օլմասընտա Բանկիւմանըն
տախի ճիւզի պիր զիյանը օլուն տըր, զիրա
տօսթլարտան ալազըրմը խապէլլէրտէն խթիտ-
լալ էտիյօրը քի, Բանկիւմանըն 14 իւնճիւ նօ-
մէրօընտան Ամէրիգա ապօնէլէրիւլէ կէօնաէր-
տիլիմիզ նուսիւլէր Թիքանիլ փօթտարնտա ի-
միչէր:

ՏԱԽԻԼԻ

Մուհարեպի. — Կէչէն ձիւմա էրթէսի կիւնիւ
սապահլարն 16 ատէտ իթալիան զըրիւլլարը
Բօտօս ճէզիլէսինի թօփա թուծմուշ վէ Բօտօս
գասապսընըն շարգընտա քեաին Ֆիլաքս վէ
զարպընտա քեաին Թրիանտա քէօրֆէպլէրինէ
ապէր չըգարմը տըր: Իթալիան առաքիրի
զըրիւլլարտան աթըլան թօփլար իլէ միւտէֆաա
էտիլմէքտէ օլտուղունտան, Օսմանը առքէլլէր
պիր միւտտէթ մուգալմէթէ թտիքտէն սօնրա
թօփլարն եթթիլէմէյէճէյի մահալլէրէ իթիւմ
էթմէյէ մէճպուր օլուն տըրլար: Իթալիանլար
գասապալա տախիլ օլուպ Բօտօս վալի վէքիլիլի
էսիր ալմը տըրլար: Պապը Այի Բօտօսուն
Իթալիանլար թարաֆընտան իշլալ էտիլմէսինտէն
սօլալը սիւվէլի մուսալլաւա նէգտինտէ վրօ-
թէսթօտա պուլունուպ, իճապ էտէն հէր պիր
վալլթա ի միւտաֆտալը խթիմալ էտէճէյինի
պիլսիլմիշ տիր: Ինկիլթլորա վէ Ավսթրիա
տէվլէթլէրի Իթալիա հիւթիւմէթինէ միւրէ-
ճաթտա պուլունուպ Բօտօսուն իշլալընտան
սօլալը իզահաթ թալպ էթմիշ տիրլէր: Իթալիա
պունա ճէվապլէն քէնտինի պի թարաֆ տէվ-
լէթլէրին մէնաֆիլինէ պիր զիյան վէրմէյէրէ
իճապ էտէն իճրաթը հարապիլէտէ մուսթար
օլտուղունու վէ մէզքիւր իշլալ գաթի օլմալլալ
Թիւրքիս Թարապուսը Լարպըն իշլալըն
թալալը էթտիլի զէման առանըն թալիլէ է-
տիլէճէյինի պիլտիրմիշ տիր: Բօտօսուն վիւսաթը

1,424 միւրէպալա քիլօմէթրօ տըր: Էհպիսի 24
պին նուֆուզ տըր: — Ապրիլ Յտէ պիր իթա-
լիան զըրիւլլար Պօնֆիտալը (Եէմէն) թօփա թուծ-
մուշ վէ ալիլի զէմանտա գարատան պիր թա-
զըմ էչգըյա տախի գասապալա հիւճիւմ էթմիշ
տիրլէր: Էչգըյանըն հիւճիւմիւնէ Պօնֆիտա է-
հպիսի վէ մէվճուտ տաքէրլէր թարաֆընտան
չէտիլտէն մուգալմէթ էտիլմիշ իսէ տէ, տիւշ-
մէն թօփլարը սէպէսլինտէն գասապանըն 100 իւ-
միւթէճաւուզ խանէլլէրի խարապ օլուն տըր:
— Մէրմէրիս իմանընտա տախի տիւշմէն սէ-
ֆաին ի հարապիլէսի կէօրիւմիւշ տիր: — Ալ-
մանիա սէֆիրի Պարոն Մարշալ կէչէն հաֆթա
ձիւմա կիւնիւ Պէրլինէ կիթմիշ տիր: Ինկիլթլէ
նազարէն միւշարիլէյն Պէրլինտէ պալըր ըիճալը
սիյասիյուն իլէ կէօրիւլապ մուհարէպէ ի հա-
զըրէտէ թէվալիւթ մէսէլէսինտէ Ալմանիանըն
թուծաճալը մէվպի հազգընտա միւզաքէրաթ-
տա պուլունաճազ տըր: Պու միւզաքէրաթա
խալիճա էնէմիլէթ աթֆ էտիլմէքտէ օ-
լուպ, ետգընտա սօն վէ գաթի պիր սուլ թէ-
չէպիլիսիւ իճրա էտիլէճէյի զանն էտիլմէքտէ
տիր:

Պօղազլար. — Կէչէն հաֆթա պօղազլարն 3—
4 կիւնէ գատար աշըլաճալը սէօյլմէքտէ վէ
իւմիտ էտիլմէքտէ իտի իսէ տէ, էլան պու իւ-
միտ գուլվէտէն ֆիլիլէ չըգմամը տըր: Պունուն
պիր սէպէպի չու տըր քի, Պօղազլարա վազ է-
տիլմիշ օլան թօրֆիլլէրտէն պազլար կէրլէրին-
տէն գօփուպ տէնիլ իւլէրինտէ եիւզմէքտէ
պուլունաւուզլար սէպէպտէն անլէրի թօփլամազ
խալիճա միւշքիլ օլույօր: Պունտան մատա,
Իթալիանըն Ատալար տէնիլլինտէ վուգու պու-
լան սօն իճրաթը Պօղազլարն աշըլմասընըն
թէլիլիլի մուճիպ օլաճալը խապէլի տէ շալը
օլուն տըր:

Միւրքէնէվի. — Կիրիս մէպուլարընտէ տէր-
տէսթ էտիլմիշ օլմասընտան տօլալը Եունանիս-
թան հիւթիւմէթի սիւվէլի համիլէ գօնսօյս-
լարը նէգտինտէ փրթէսթօ էթմիշ վէ անլէրին
սէրպէսթ պրազըլմալարընը թալէպ էթմիշ տիր:
— Պապը Այի 12 միլիօն լիւալըզ պիր իսթիգ-
րազ եափմազ մապստիլլէ պիր թազըմ Ֆրան-
սըզ սէրմայէտարանը վէ Օսմանը պօնգաալ իլէ
միւզաքէրաթա կիրիլմիշ տիր: Պու մէպաղա
% 4 1/2 ֆաիլ վէրիլէճէք վէ քէֆալթի հալինտէ
Պէրլութ, Սէլանիք, Թրապլոն, Իզմիր վէ Իս-
քէնտէրուն իմանլարընըն կէօրիւք վարիտաթը
կէօսթէրիլէճէք իմիշ: Մէզքիւր միւզալարն 6

միլիոն լիրասը կէջէն սէնէնին պիւտճէսինտէքի աչըղը գափաթմագ իչինն իսթիմալ օլունաճագ տըր: — Իզմիր էօնիւնտէ զարգ օլմուշ օլան Թեփաա վափօրսունուն թօրփիլէ չարփըլարագ տէյիլ, անճագ գալէտէն աթըլսն թօփարտան խասարտիտէ օլարագ պաթմըշ իտիլի պազըլար թարաֆընտան իտտիա էտիլմէքտէ տիր: Պու պապտէ թահգիգաթ իճրա էտիլմէքտէ իսէ տէ, հալա գաթի պիր նէթիճէյէ վասըլ օլունամամըշ տըր: — «Իզմիր փիյանգօսը» նամըլլա մարուֆ օլան փիյանգօնուն սուրէթ ի թէրթիպի Շուրա ի Տէվլէթին տախիլի փիյանգօլար հագգընտաքի գարուրընա մուխալիֆ օլմագլու պէրապէր, հիսապաթ վէ թէտիյաթը տախի միւշէվվէշ վէ պիր չօգ սու ի իսթիմալաթը հավի օլտուղու Մալիյէ նէզարէթի հէյէթ ի թէֆթիչիյէսինճէ պիթթահգիգ անլաշըլմըշ օլմաղլէ, մէզքիւր փիյանգօ լաղվ էտիլիպ, միւթէհաիւտ վէ միւսէպպիպէրի հագգընտա տախի թագիպաթը գանունիյէ իֆասընա պաշլանմըշ տըր: — Բուճմա Նեա Փաթիւս վէ էրմէնիճէ Մուրմ վէ բամի իւլ հուրուֆ Թիւրքճէ Ասիա նամ զաղէթալար իտարէ ի էօրֆիյէ թարաֆընտան իսթիլ էտիլմիշ տիրէր: — Շէհրիմիգտէ պիր թագըմ քիմսէլէր տիլէնմէքլէ կէյնմէյի ատէթ էյլէմիշ օլուպ, էհալիլի իզաճ էթմէքտէ պուլունարագ, սըհէթ ի ումուսիյէյի իսլալ էթտիքլէրի հէր կիւն կէօրիւլմէքտէ օլտուղունտան, պու նէվ քիմսէլէրտէն մուալէնէթէ ճիտտէն միւսթաճ օլանլարըն պէլէտիյէ մէմուրլարը թարաֆընտան տար իւլ աճէգէյէ, վէ սաիրլէրինն իսէ զապրթա մարիֆէթիլլէ մէյլէքէթլէրինէ կէօնտէրիւմէսի թէգարուր էթմիշ տիր: — Գօզան մէպուսլուղունա Ատանա Մէքթէպ ի Սուլթանիսի էտէպիյաթ մուալլիմի իւլի պէյ ինթիխապ էտիլմիշ տիր: — Թիւրքլէրին ճէտտի օլան Քիրայ խանէտանընտան էլէվմ հալաթտա պուլունան Սուլթան Տէվլէթ Քիրայ վէ գարտաչարը թարաֆընտան, Գըրըմ խանըղը թարիխին պիլ խասաա չարգ մէնպալարընտան թէհարրի վէ թէտգիգ իլէ եաղաճագ օլան պիր մուհարրիլէ միւքեաթաթէն 100 լիրա վատ էտիլմիշ տիր: Էսէրի թէտգիգ իլէ միւքեաթաթը թախսիա էքմէք հագգը՝ չէհրիմիգտէ ինթիչար էտէն Թիւրք Եուրսու զաղէթալարըն հէյէթ ի թահրիլիյէսինն թէվաի էտիլմիշ տիր: — Ինկիլէրըն սէֆիլինն գէվճէ ի միւսթէրէմէսի Լէյաի Լաուլէրին թահթը տէյալէթինտէ չէհրիմիգտէ պիր «Հիմայէ ի հայվանաթ ճէմիյէթի»

թէչէքքիւլ էթմիշ, վէ մէզքիւր ճէմիյէթին իլք իճթիմալ Ինկիլիզ սէֆարէթիսանէսինտէ ինիգատ էթմիշ օլուպ, անտէ Հիւսէյին Հիլմի փաշա վէ սաիր ըիճալ հագգը պուլունմըշ, վէ Լէյաի Լաուլէր թարաֆընտան թէտարիք վէ թագտիմ էտիլմիշ օլան ճէմիյէթ նիգամմամէսի պիլ իթթիֆագ գապուլ օլունմըշ տըր: Վէլի ի ահա Եուսուֆ Իզգէտտին էֆէնտի տախի պու ճէմիյէթէ իթիպարի ազա օլմուշ տըր:

Մեճլիս ի Մեպուսան կէջէն Ճիւմա էրթէսի կիւնիւ իճթիմա էտիպ, էվվէլա՝ իլք իճթիմատա հագգը պուլունմայան 75 մէպուսլարըն թահիլիֆ (սէմին) իշի իճրա օլունմուշ տըր: Պատէնու Անմէտ Մահիր էֆ.՝ մուվազգաթ ըէիս, Արթաս էֆ. տախի ըէիս ի սանի ինթիխապ օլունմուշ տըր: Թարապուսը Դարպ մէպուսու Նաճի էֆէնտինն թէքլիֆի իւզէրինէ՝ Թարապուստա տիւշմէն մուգալմէթ էթմէքտէ օլան միւճահիտլէրէ միլլէթ նամընա մէճիսին սէլամընը կէօնտէրմէքլիյէ գարար վէրլմիշ տիր: 5 չիւպէլէրին ազալարը ինթիխապ էտիլմիշ տիր: — Բոտոստա իթալիանլարըն պիր պէօյիւք հէգիմէթէ կիրիֆթաղ օլմուշ վէ աքէլէրինտէն 1000 գատարը էսիր, 800 գատարը մագթուլ օլմուշ իտիլի սէօյլէնիյօր իսէ տէ, պու խապէր միւսթաճը թասարգ տըր: — Իզմիրտէքի իթալիանլարըն թարտը մէճիսի Վիւքէլաճա գարարկիր օլմուշ տըր:

Պուլկարիա. — Սապըգ մէճլիս ի Վիւքէլա ըէիսի Բնատիլէֆէ Խաքէնտէրլէտէն փօթա իլէ էրմէնիսթան թարիխի՝ սէրլէվհասըլլէ գարիֆ պիր քիթուպ կէօնտէրլիւշ տիր: Մ. Բնատիլէֆ փաքէթի էլինէ ուլընճա կէրէք էտէստէ կէօրտիլիւ իմա խոթաք կէրէք Խաքէնտէրլէտէ քէնտինն պիր մալիւմոսթու պուլունմաաղընտան շիւպհէլէնիւր վէ փաքէթի աշտըգտան սօնրա շիւպհէսի տահա զիյատէ արթարագ անը զապըթայաթէսիւմ էտէր: Զապըթա տարիքսինտէ իճրա էտիլէն թահգիգաթ նէթիճէսինտէ քիթապըն գափաղընն ալթընտա պիր միւշթէալ ալթէ պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր: Մէզքիւր փաքէթտէն սաիր պիր չօգ ըիճալը սիյասիյէյէ տախի կէօնտէրլիւշ իսէ տէ, Բնատիլէֆին խապէրի իւզէրինէ զապըթա անլէրի փօթաաղուն ալթընտար ժէօն թիւրք գօմիթէսինն Պուլկար ըիճալ սիւսիյէսինտէն պազըլարըն թէլէֆ էթմէք գարար վէրմիշ օլտուղլարըն վէ պալատէ գէքը էտիլէն հատիսէ մէզքիւր գարարըն պիր նէթիճէսի օլտուղունու Թահալ զաղէթաղ Եաղըյօր:

Միւսիլ ի մեսուլ վէ սաճիպ ի իմիլիպ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐԶՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ
Տէրիստտէթ, Զագմագծըր, Յակոբիան իսն